

tempsDEBarri TEMPS EDUCATIU COMPARTIT

DIAGNOSI DELS BARRIS DE: EL CONGRÉS - INDIANS I NAVAS

Districte de Sant Andreu

Octubre 2008

FUNDACIÓ
Fundacions
JAUME
Jaume
BOFILL
Bofill

Institut d'Educació

Ajuntament de Barcelona

Usos del Temps / Sant Andreu

Informe elaborat per:

Ajuntament de Barcelona

Direcció d'Usos del Temps

Institut d'Educació

Districte de Sant Andreu

Fundació Jaume Bofill

Coordinació del *Debat Familiar*:

Elena Sintes. Grup de Recerca d'Usos del Temps (IERMB)

ÍNDEX

1

INTRODUCCIÓ 5

- 1.1. Presentació del projecte. Objectius 5
- 1.2. Com es desplega: fases i metodologia 5
- 1.3. Característiques del territori 7

2

QUÈ DIUEN ELS AGENTS EDUCATIUS I SOCIALS? 11

- 2.1. Característiques dels agents educatius i socials del territori 11
- 2.2. L'oferta d'activitats fora de l'horari escolar 19
- 2.3. El grau d'ocupació de places a les activitats educatives ofertes fora de l'horari escolar 22
- 2.4. Equipaments i recursos als barris 24
- 2.5. Idees clau de la diagnosi 26

3

QUÈ DIUEN LES FAMÍLIES? 28

- 3.1. La participació en el *Debat familiar* 28
- 3.2. Característiques dels infants i adolescents i de les seves famílies, temps de lleure i activitats preferides 28
- 3.3. La participació en activitats fora de l'horari escolar 31
- 3.4. Necessitats i preferències de les famílies 36
- 3.5. Idees clau de la diagnosi 41

4

FONTS D'INFORMACIÓ 43

- 4.1. Agents educatius i socials entrevistats 43
- 4.2. Centres escolars participants en l'experiència del *Debat familiar* 43
- 4.3. Annex 44

1. INTRODUCCIÓ

1.1. Presentació del projecte. Objectius

Aquest document recull alguns dels principals resultats de la diagnosi realitzada entre els mesos d'abril i juny del 2008 als barris del Congrés - Indians i Navas, al districte de **Sant Andreu**.

La diagnosi s'emmarca en el projecte *Temps de barri, temps educatiu compartit*, un programa compartit entre la Regidora d'Usos del Temps, l'Institut d'Educació i els Districtes de l'Ajuntament de Barcelona i la Fundació Jaume Bofill. Aquest projecte té com a objectius, dissenyar i aplicar accions per construir un ús dels temps i espais educatius dels infants que contribueixin a l'harmonització laboral i familiar de les famílies, amb actuacions que comptin amb la implicació dels diferents agents que intervenen en l'àmbit educatiu i social (centres educatius, famílies, serveis, entitats, ...). En concret, es proposa:

- Afavorir la conciliació dels temps de vida de les famílies.
- Promoure l'ús educatiu del temps dels infants fora de l'horari escolar amb la implicació dels agents educatius i socials (família, escola, entitats...).
- Potenciar l'ús dels equipaments escolars fora de l'horari escolar.
- Reforçar les activitats educatives de qualitat que fan els nois i noies fora de l'horari escolar al mateix barri i adequar les actuacions a les necessitats locals.

1.2. Com es desplega: fases i metodologia

Temps de barri, temps educatiu compartit és un projecte d'investigació-acció participativa. Aquesta metodologia facilita que el programa esdevingui un projecte col·lectiu, ja que des del moment de la diagnosi implica les persones que hi participen i les predisposa al desenvolupament de les accions futures.

Tot seguit es descriuen les fases en què es desenvolupa el projecte en cadascun dels territoris:

- 1. Diagnosi dels agents¹.** Realització d'una primera aproximació a la realitat de l'educació en el temps de lleure als barris on es desenvolupa el projecte.
- 2. Diagnosi dels infants, adolescents i famílies. Consulta als infants i a les seves famílies,** mitjançant una metodologia basada en el debat familiar, on es convida a reflexionar en el nucli familiar sobre l'educació en el temps de lleure i els usos socials i educatius del temps.
- 3. Procés participatiu.** Definició de les propostes d'intervenció a partir de les fases de diagnosi i a través d'un procés participatiu amb tots els agents educatius i socials.

¹ Entenem per «agents educatius i socials» aquelles figures i organitzacions que generen algun tipus d'efecte en l'àmbit de l'educació fora de l'horari escolar, sigui a través del disseny i execució d'activitats específiques per a infants i joves (*agent directe*), sigui simplement a través d'una tasca de suport extern logístic, material, tècnic, etc. (*agent indirecte*).

4. Disseny i implementació d'accions. Planificació de propostes en funció dels resultats de les fases prèvies de diagnosi i elaboració de propostes consensuades entre els agents educatius i socials.

L'informe que teniu a les mans respon a les dues primeres fases del projecte: **la diagnosi dels agents i dels infants i famílies**, i es divideix en dues parts molt diferenciades: *Què diuen els agents educatius i socials?*, elaborada a partir de la realització d'entrevistes amb els diversos agents educatius i socials del territori (centres educatius, AMPAs, entitats, serveis, etc.), i *Què diuen les famílies?*, elaborada a partir dels resultats del debat familiar.

Diagnosi dels agents: què diuen els agents educatius i socials?

Per a la diagnosi dels agents es van fer un total de 31 entrevistes amb els agents educatius i socials de cadascun dels territoris (centres educatius, AMPAs, entitats, serveis, etc.), distribuïdes de la manera següent:

Taula d'entrevistes

Tipus d'agent	Nombre d'entrevistes
Centres educatius	9
AMPA	9
Entitats d'educació en el lleure	4
Serveis públics	3
Club o associació esportiva	2
Associació o col·lectiu cultural	4

La intencionalitat d'aquestes entrevistes era, d'una banda, tenir una primera presa de contacte amb els diferents agents educatius i socials dels barris del Congrés - Indians i Navas, comprendre'n la relació amb l'àmbit de l'educació en el temps de lleure i recollir les seves principals preocupacions, demandes i necessitats sobre el tema.²

És a dir, la diagnosi no només se centra en dades estadístiques i sociològiques, sinó que, a més a més, té en compte l'opinió subjectiva i la valoració de persones que tenen o poden tenir un paper en el desenvolupament del programa.

Les entrevistes constaven d'una part de preguntes tancades, en què es preguntava principalment sobre aspectes relatius a les característiques de l'oferta d'activitats fora de l'horari escolar i sobre el perfil dels seus participants, i d'una part de preguntes obertes, segons un guió preestablert.

Per validar tots aquests continguts, definir línies d'actuació i prioritzar-les, a la propera tardor se celebraran sessions participatives amb el conjunt dels agents col·laboradors. Aquesta és una condició necessària per garantir la implicació dels agents educatius i socials al llarg del procés.

² La delimitació de l'objecte d'observació ve donada per les activitats que, amb una intencionalitat educativa (activitats extraescolars, esportives, d'educació en el lleure, d'ensenyaments no reglats, etc.), estan adreçades als infants i joves d'edats compreses entre els 3 i els 16 anys durant el temps no lectiu (fora de l'horari estrictament escolar).

Diagnosi dels infants, adolescents i famílies: els *Debats familiars*

La informació de la diagnosi dels agents es complementava amb l'opinió de les famílies per tal de conèixer les seves opinions i demandes sobre els temps educatius més enllà de l'horari escolar, així com les seves necessitats pel que fa als usos del temps. Aquesta opinió es va recollir mitjançant els *Debats familiars*.

El *Debat familiar* és una tècnica utilitzada en metodologies participatives, que pretén extreure dades mesurables de les opinions dels ciutadans envers el tema plantejat. La recollida d'opinions, en el cas de ser representatives, pot esdevenir una base sòlida per fer inferències sobre una població més àmplia.

La distribució dels qüestionaris a les famílies es va dur a terme durant els mesos de maig i juny gràcies a la implicació dels diferents centres educatius participants.

Així, als barris de **El Congrés - Indians** i **Navas** s'ha comptat amb la participació d'un total de 921 alumnes, que representen el 39,2 % dels alumnes que hi ha matriculats en aquests barris.

1.3. Característiques del territori

1.3.1. Mapes de les zones d'intervenció

a) Navas

El barri de Navas és el més recent dels que conformen l'actual districte de Sant Andreu. Abasta part dels antics territoris d'El Clot i de La Sagrera, a banda i banda de l'avinguda Meridiana. El carrer de les Navas de Tolosa n'és la via central i la que dona nom al barri. El centre neuràlgic és la plaça de Ferran Reyes, situada sobre la Meridiana. Presideix la plaça l'església parroquial de Sant Joan Bosco, que destaca per l'originalitat de la seva coberta.

El barri compta amb una part constituïda pels carrers que conserven la trama de l'Eixample de Cerdà, mentre que una altra part està formada per un conjunt molt popular anomenat «Cases del Governador». Edificades en tres illes i tres petites illes més, sobre el solar d'una antiga bòvila, van ser construïdes per l'Obra Sindical del Hogar l'any 1944 i inaugurades pel governador Correa Veglison, del qual n'ha derivat el nom amb què es coneixen.

Per sota l'actual avinguda Meridiana, el carrer de Bofarull, avui parcialment peatonalitzat, era un dels antics eixos principals de La Sagrera. La remodelació de la Meridiana i de la plaça d'Islàndia han contribuït a renovar la imatge del barri i a refermar-ne la personalitat pròpia. La tenaç voluntat dels veïns, agrupats entorn de la seva associació, va ser decisiva uns anys enrere per consolidar la consideració de Navas com a barri diferenciat de La Sagrera.

b) El Congrés - Indians

Cap al 1950, en els moments àlgids de demanda d'habitatges a Barcelona per acollir la intensa immigració procedent de la resta de l'Estat que rebia la ciutat, la família Ros i de Ramis va vendre setze hectàrees i mitja de terreny de la seva finca de Can Ros al Patronat d'Habitatges del Congrés Eucarístic, acabat de constituir per iniciativa del doctor Modrego, aleshores bisbe de Barcelona. Així, en aquests terrenys es va construir un polígon d'habitatges promogut per l'Església, i no pas per la iniciativa privada ni per l'Administració, com era habitual en aquella època.

El febrer de 1953, l'Ajuntament va aprovar el corresponent Pla parcial d'ordenació. Els eixos centrals d'aquesta urbanització eren les places del Congrés Eucarístic i del Doctor Modrego. La parròquia de Sant Pius Xè, que presideix la plaça del Congrés, ja s'havia inclòs en el projecte, però no es va construir fins més endavant. El primer lliurament d'habitatges va tenir lloc l'any 1954 i la darrera illa de cases no es va ocupar fins als anys 1967-1968.

El perímetre actual del barri inclou també el veïnat o antiga barriada dels Indians. Es tracta d'un conjunt d'illes on van aixecar les seves residències un cert nombre d'aquests emprenedors en retornar de «fer les Amèriques».

1.3.2. Característiques de la població del districte de Sant Andreu

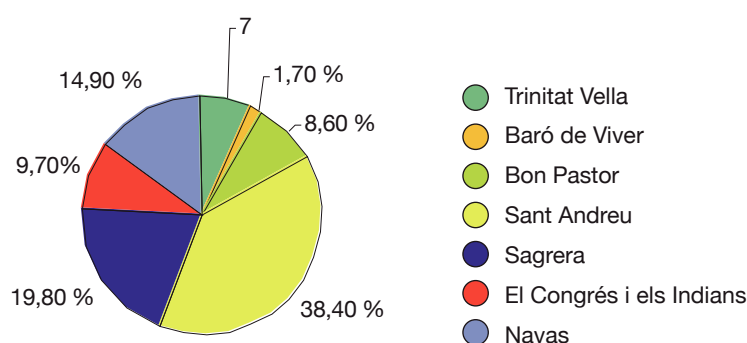
Total d'habitants per barri

Barris	Habitants	% total St. Andreu
Trinitat Vella	9.992	7,0
Baró de Viver	2.397	1,7
Bon Pastor	12.332	8,6
Sant Andreu	55.171	38,4
Sagrera	28.469	19,8
El Congrés - Indians	13.896	9,7
Navas	21.454	14,9
Total Sant Andreu	143.711	100*

Font: dades del padró del Departament d'Estadística de l'Ajuntament de Barcelona (juny 2007).

*Percentatge de població del districte de Sant Andreu sobre el total de la població de Barcelona.

Distribució de la població de Sant Andreu per barris

Població infantil per edats (de 0 a 14 anys)

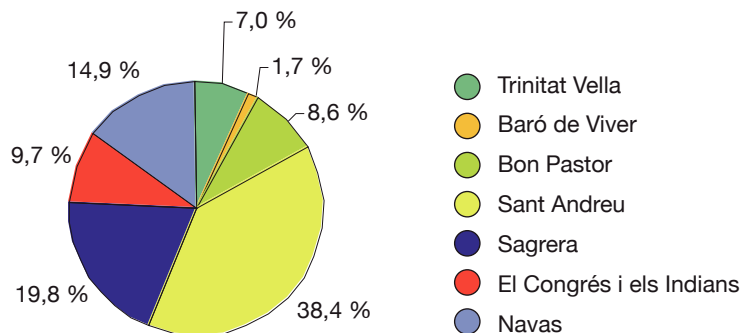
Barri	Total	%*	0-4		5-9		10-14	
			Total	%**	Total	%**	Total	%**
Trinitat Vella	1.359	7,8	494	36,4	421	31,0	444	32,7
Baró de Viver	407	2,3	145	35,6	146	35,9	116	28,5
Bon Pastor	1.862	10,7	821	44,1	589	31,6	452	24,3
Sant Andreu	6.744	38,7	2.519	37,4	2.170	32,2	2.055	30,5
Sagrera	3.057	17,5	1.088	35,6	954	31,2	1.015	33,2
El Congrés - Indians	1.526	8,8	549	36,0	486	31,8	491	32,2
Navas	2.480	14,2	876	35,3	799	32,2	805	32,5
Total Sant Andreu	17.435	100,0	6.492	37,2	5.565	31,9	5.378	30,8

Font: dades del padró del Departament d'Estadística de l'Ajuntament de Barcelona (juny 2007).

*Percentatge sobre el total de la població infantil de Sant Andreu

**Percentatge sobre la població total infantil per barri

Distribució de la població infantil a Sant Andreu per barris

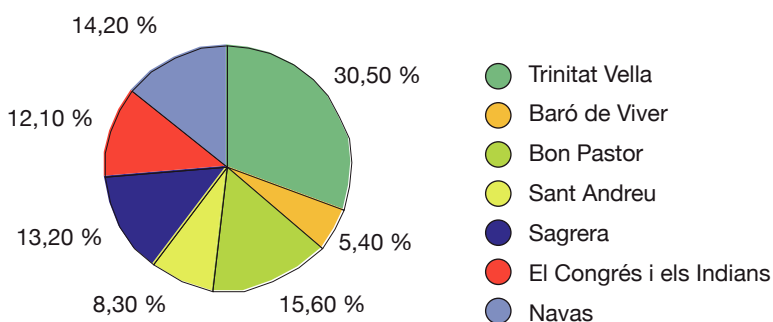
Població infantil per nacionalitat

Barri	Espanyola		Estrangera	
	Total	%*	Total	%*
Trinitat Vella	945	69,5	414	30,5
Baró de Viver	385	94,6	22	5,4
Bon Pastor	1.572	84,4	290	15,6
Sant Andreu	6.186	91,7	558	8,3
Sagrera	2.654	86,8	403	13,2
El Congrés - Indians	1.341	87,9	185	12,1
Navas	2.127	85,8	353	14,2
Total Sant Andreu	15.210	87,24	2.225	12,8

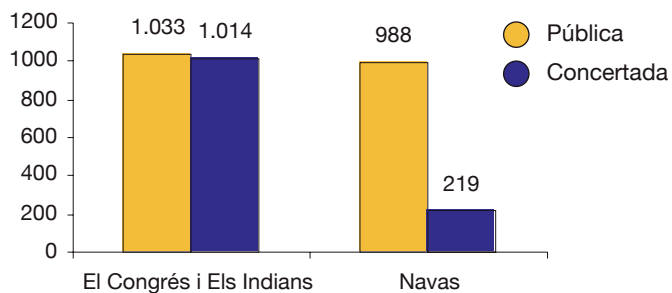
Font: dades del padró del Departament d'Estadística de l'Ajuntament de Barcelona (juny 2007).

*Percentatge sobre la població total infantil per barri

Distribució de la població infantil estrangera per barris

Recompte d'alumnes en centres públics i concertats

2. QUÈ DIUEN ELS AGENTS EDUCATIUS I SOCIALS?

2.1. Característiques dels agents educatius i socials del territori

2.1.1. Quins són els agents educatius i socials del territori?

Presència d'associacions en el territori

Les associacions dels barris del Congrés - Indians i Navas disposen, en la seva majoria, d'una bona capacitat d'organització i de mobilització, alhora que promouen activitats per a totes les edats. S'observa que les associacions culturals ofereixen un major nombre d'activitats destinades a la gent gran, mentre que l'oferta especialitzada en infants i joves és poc important.

Les associacions esportives tenen una gran força, organització i dinamisme. Estan reconegudes en el territori i duen a terme activitats de qualitat per als infants i els joves dels barris.

El territori també compta amb un bon nombre d'entitats de lleure que duen a terme activitats per a infants i joves durant el cap de setmana. Tot i que es detecta certa feblesa en el treball en xarxa, aquest existeix i és força present, malgrat estigui segmentat en determinats sectors de la població. Com a bon exemple de treball en aquesta línia trobem el que podem anomenar la xarxa d'entitats NASACO.²

Intervenció de l'Administració pública en l'àmbit de la joventut

Des del centre Garcilaso s'ha volgut posar èmfasi en l'atenció als joves del barri, promovent nombroses activitats per a aquest col·lectiu (bucs d'assaig, cibernètica...). Existeix la figura del dinamitzador juvenil, que fa pocs mesos que s'acaba d'incorporar al barri. La seva funció consisteix a posar-se en contacte amb els joves i adolescents per tal de conèixer els seus interessos i la seva realitat, poder-los facilitar la creació conjunta d'activitats que els motivin i oferir-los nous espais per dur-les a terme (patis de les escoles...). Totes les propostes adreçades als joves es promouen directament des de l'Administració, atès que hi ha una manca d'organització i de participació espontània per part d'aquest col·lectiu juvenil.

Dinamisme de les AMPA dels centres educatius

Tots els CEIP disposen d'una AMPA activa. En la major part dels casos, la implicació dels pares i mares és molt satisfactòria, fet que permet gaudir d'una associació molt dinàmica i organitzada; d'altres vegades, però, es detecta una certa dificultat a l'hora de dinamitzar-los, a causa d'una

---

³ El projecte NASACO pretén analitzar les necessitats, interessos i dificultats dels adolescents i joves (preferentment dels 12 als 18 anys) dels barris de Navas, La Sagrera i El Congrés, generant processos de participació que millorin les mancances actuals de tots els joves. Es tracta d'una xarxa d'entitats formada per: Centre Obert Don Bosco, AV Navas, AV Congrés, EAP i EAIA St. Andreu, AMPA i alumnes dels IES, etc.

manca d'implicació de les famílies del centre. Aquesta situació es tradueix en un major nombre d'activitats extraescolars en aquells centres on les AMPA són organitzades i dinàmiques, mentre que aquelles associacions amb més dificultats i mancades d'una estructura interna tenen certs problemes per tirar endavant activitats d'educació en el temps de lleure.

Tant les escoles públiques com les concertades organitzen activitats d'educació en el temps de lleure, la major part de les vegades amb un interès manifest per participar en el projecte *Temps de barri, temps educatiu compartit*.

Quant a la titularitat del centre, s'observen diferències en l'organització de les activitats fora de l'horari escolar: als CEIP, les AMPA són les que organitzen les activitats; en canvi, pel que fa a les escoles concertades, en alguns casos són elles mateixes les que les organitzen, però també ho poden fer altres entitats externes o fins i tot l'AMPA corresponent.

Existència d'IES amb un alt grau d'implicació en el territori

Als barris del Congrés - Indians i Navas hi ha dos IES amb una forta presència i relació amb el territori. En un cas cal destacar la implicació d'un IES en l'obertura de les seves instal·lacions al barri, la vinculació a la xarxa d'entitats de NASACO, i la implicació en els diferents projectes que es promouen al barri. És un referent a tenir en compte, tant pel que fa al projecte com a la dinamització molt positiva que hi ha al centre.

Pel que fa a l'altre IES, cal tenir present que té una associació esportiva dins el mateix centre, fet que provoca una certa sobreocupació de les instal·lacions. Aquesta circumstància redueix força les oportunitats de l'IES a l'hora de cedir espais a altres entitats del territori.

Aposta per espais esportius públics

Fa uns mesos es va inaugurar un nou equipament esportiu al barri, malgrat que encara no funciona a ple rendiment. Tot i així, els agents perceben la necessitat de disposar de més espais esportius públics: d'una banda, una associació esportiva té algunes dificultats infraestructurals per poder dur a terme la seva activitat; de l'altra, els centres escolars amb patis de dimensions reduïdes reclamen millors espais per poder-hi fer activitats esportives.

L'opinió quant a la clara insuficiència de recursos infraestructurals esportius és unànime; també ho és pel que fa a la manca d'aprofitament d'alguns espais escolars per part d'agents externs, ja que ajudarien a donar resposta a la demanda d'espai que genera el territori.

Quadre 1. Punts forts i punts febles dels agents educatius i socials del territori

Tipus d'agent	Punts forts	Punts febles
AMPA-CEIP 4 agents: Pompeu Fabra Emili Juncadella Octavio Paz Ferran i Clua	<ul style="list-style-type: none"> - Tots els CEIP tenen una AMPA, activa i amb propostes d'activitats clares. - Algunes AMPA disposen d'un professional que s'encarrega de la gestió, per la qual cosa estan més organitzades i no depenen tant de la voluntat dels pares i mares. - Les activitats que ofereixen com a extraescolars tenen una demanda molt activa. - Algun centre disposa d'una comissió d'activitats extraescolars: afavoreix la participació i l'organització, alhora que en garanteix la qualitat. - Relació entre centres per derivar usuaris en algunes activitats esportives. - En general, bona entesa entre centre i AMPA. - Vinculades a la tècnica d'Educació, al CEMB i a la FAPAC (de la qual començaran a rebre formació i suport). - Receptives a participar en un projecte comunitari, com ara <i>Temps de barri</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> - Es detecta la necessitat de potenciar espais de treball conjunt al territori. - Manca d'espais en alguns centres per dur a terme les diferents activitats esportives (patis petits...). - En general, no hi ha la tradició d'obertura als infants i joves que no són alumnes del centre. - Desigual grau d'implicació de les famílies en el desenvolupament de les activitats. - Es detecta la necessitat de promoure la participació de les AMPA.
AMPA-IES 2 agents: Joan Fuster L'Alzina	<ul style="list-style-type: none"> - AMPA amb una implicació diversa. - Un IES té una associació esportiva i aplega un volum elevat de joves per fer activitats. - En alguns casos, les AMPA donen suport econòmic a algunes activitats que es promouen des del centre. - Un dels IES obre algunes de les seves activitats al barri, i és un referent per a les entitats i la població del barri. - Voluntat de potenciar la demanda del centre. - Obertura del centre al barri, per part d'entitats, associacions, NASACO... - Vinculades a la tècnica d'Educació, al CEMB i a la FAPAC, d'on rebran formació i suport. 	<ul style="list-style-type: none"> - Existència d'algunes AMPA constituïdes amb escassa activitat. - Baix nivell de demanda per part dels joves, dificultat per motivar-los. - Necessitat de promoure la seva participació en el Consell Escolar de Centre. - Es detecta la necessitat de potenciar espais de treball conjunt al territori.
AMPA-Escola concertada 3 agents: Ramon Llull Arrels Joan Roca	<ul style="list-style-type: none"> - Implicació diversa de l'AMPA amb el centre. - Dues d'elles col·laboren en l'àmbit econòmic i infraestructural a l'hora de fer activitats al centre (festes, excursions...). - Participació d'un centre en l'obertura d'activitats al barri. - Voluntat de projecció al territori per part d'alguns centres. - En alguns casos, centres amb certa implicació per part de les famílies. 	<ul style="list-style-type: none"> - Només una AMPA obre les activitats extraescolars al barri. - Un dels centres es veu absorbit per les activitats esportives que fa una associació esportiva nascuda a l'escola, i això fa reduir el nombre d'alumnes que s'apunten a les activitats extraescolars del centre. - Poca relació entre centres públics i concertats. - Relacions amb poca força entre les AMPA dels diferents centres. - Es detecta la necessitat de potenciar espais de treball conjunt al territori.

Tipus d'agent	Punts forts	Punts febles
<p>Club o associació esportiva</p> <p>2 agents: Associació Arrels Associació L'Alzina</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Totes dues tenen molt de pes al barri. - Tenen un volum molt gran d'usuaris. - Utilització de l'espai escolar per fer-hi les diferents activitats esportives. - L'oferta és diària i de cap de setmana durant les competicions. - Activitats obertes al barri, amb usuaris d'altres escoles que van a fer-hi l'activitat. - Àmbit de l'educació en el temps de lleure amb major demanda, especialment en la franja d'edat dels 6 als 12 anys. 	<ul style="list-style-type: none"> - En un cas, tenen dificultats per dur a terme la seva activitat esportiva a causa d'una clara mancança d'espais i sobresaturació. - Poca diversitat d'oferta esportiva (futbol i bàsquet majoritàriament). - Escassetat d'equipaments esportius al territori.
<p>Entitats d'educació en el lleure</p> <p>4 agents: El Drop Esplai Don Bosco AEG Azimut AEIG St. Pius Xè</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Fa molts anys que són al barri fent educació en el lleure. - Realització de l'activitat el cap de setmana. - Totes reben subvencions per continuar fent la seva activitat. - En alguns casos, demanda notable d'usuaris d'entre 6 i 16 anys. - Realització d'activitats per a famílies en la majoria d'entitats, amb una bona participació. En algun cas hi ha una comissió de pares. - Oferta educativa centrada en el treball en grup i en el traspàs de valors. - Relació amb Serveis Socials. - Pertanyen a xarxes més àmplies (MCECC, Agrupacions Escoltes...). 	<ul style="list-style-type: none"> - Inexistència de relació entre elles. - En alguns casos, dèficit d'infraestructures i de monitors. - Relació feble amb les escoles. - Manca d'espais per fer les seves activitats. Les que estan relacionades amb una escola ho tenen més fàcil. - Algunes entitats tenen dificultats per trobar monitors que continuïn la tasca en l'àmbit del voluntariat. - Poca atenció als col·lectius desfavorits. - Activitats concentrades en la mateixa franja horària, durant el cap de setmana.
<p>Xarxa d'entitats NASACO</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Vinculació amb projectes transversals, educatius, serveis socials... - Formació en el seu si de grups estables de joves (futbol, tallers...). - Treball de recerca d'alternatives de lleure. - La identificació per part dels joves de 12 a 16 anys del nom de NASACO. - Alta participació dels joves en les activitats. 	<ul style="list-style-type: none"> - Poca implicació activa de totes les entitats que formen part de la xarxa. - La majoria dels joves són immigrants amb dificultats.
<p>Dinamitzador juvenil</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Nou recurs del barri destinat a adolescents i joves. - Relació positiva amb associacions i entitats. - Contacte directe amb els joves i els recursos al seu abast. - Referent consolidat dels joves. 	<ul style="list-style-type: none"> - Cobreix un territori molt ampli, amb dèficit d'activitats per a joves i adolescents. - Certes dificultats de relació amb algunes entitats o associacions, atès que és una nova figura al barri. - Manca de concreció específica d'uns objectius clars per tirar endavant.
<p>Associació o col·lectiu cultural</p> <p>3 agents: Club d'Escacs Associació Congrès Associació Brasil</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Una d'elles amb una gran dinàmica i oferta d'activitats amb una participació elevada. - En ocasions, oferta d'activitats amb la participació intergeneracional dins l'associació. - Diversitat d'activitats, però amb manca de propostes especialitzades en infants i joves. - Baix cost de les activitats. 	<ul style="list-style-type: none"> - En alguns casos, problemes econòmics per tirar endavant l'associació i les activitats. - Les activitats es veuen perjudicades per la tasca voluntària dels que les duen a terme, perquè es tradueix en una manca d'estabilitat. - Han anat perdent força i relació amb el territori. - Poca relació de treball en xarxa, per una escassetat d'associacions i pel caràcter voluntari de la tasca de les persones que en formen part.

Tipus d'agent	Punts forts	Punts febles
Centre Obert Don Bosco	<ul style="list-style-type: none"> - L'únic espai al barri destinat a promoure activitats per a infants i joves de famílies amb desavantatges socials. - Activitats diàries. - Amb preus molt econòmics. - Són dins la parròquia dels Salesians, i això els facilita un espai i una infraestructura adequada. - Relació de seguiment amb les famílies dels infants i joves. - Participació dinàmica del barri (NASACO, festes majors...). - Treball coordinat amb serveis Socials i l'EAIA. 	<ul style="list-style-type: none"> - Saturació (les places són força limitades). - Únic recurs al barri destinat a infants i membres joves de famílies amb desavantatges socials.
Espai Jove Garcilaso	<ul style="list-style-type: none"> - Centre neuràlgic i de referència per al barri. Potenciat per fer activitats per a joves. - Equipament de referència en la dinamització sociocultural del territori. - Oferta centrada en activitats culturals (música, audiovisuals...). - Relació amb els IES del barri. - Preus econòmics de les activitats. - Nova línia de treball especialitzat en la franja dels 12 als 18 anys. 	<ul style="list-style-type: none"> - Físicament està ubicat al barri de La Sagrera. - No treballa amb la infància.
Equipament públic cultural 1 biblioteca	<ul style="list-style-type: none"> - Disposa d'una biblioteca, a tocar dels barris, amb una gran font d'informació i activitats diverses per estimular els lectors. - Activitats destinades al públic infantil i familiar. - Interès per treballar amb la població adolescent. - Alt nivell d'utilització i molt valorat per la població del barri. - S'organitzen visites escolars. 	<ul style="list-style-type: none"> - Manca d'espais. - En ocasions, molt saturada. - Distribució en tres plantes.
Equipament públic esportiu 1 Manigua	<ul style="list-style-type: none"> - Nou equipament esportiu per al barri. - Ús polivalent de l'equipament per part d'escoles, entitats, associacions del barri. 	<ul style="list-style-type: none"> - En procés de definició de la gestió de l'espai. - Espai amb dimensions reduïdes per poder-hi fer campionats.

Font: elaboració pròpia a partir de la informació facilitada pels agents educatius i socials.

2.1.2. Com es relacionen els agents educatius i socials?

Els agents exposats anteriorment es relacionen entre si amb més o menys intensitat i freqüència, segons les característiques de cadascun d'ells. La relació es dona per multitud de causes: ús d'equipaments, transferència d'usuaris, organització d'activitats conjuntes o participació en plataformes de coordinació. A continuació es concreten les característiques de les relacions entre els agents educatius i socials.

Espais de dinamització del territori

Els barris del Congrés - Indians i Navas es caracteritzen per una presència d'agents d'educació en el temps de lleure que es relacionen entre si amb certa precarietat respecte del treball en xarxa. La xarxa d'entitats NASACO és l'única que relaciona diferents agents vinculats amb la joventut. Es troba a faltar una major presència de punts de participació i de dinamització social del territori. Els factors que ens ajuden a entendre aquests dèficit són:

- El reduït nombre d'equipaments del territori per a ús dels agents.
- La progressiva concentració de l'oferta d'educació en el temps de lleure en els centres escolars amb propostes d'educació en el temps de lleure de diversos centres escolars públics i concertats molt consolidats.

Organització d'activitats obertes al territori

En aquesta zona de referència són molt poc freqüents els agents que, des d'una perspectiva comunitària, organitzen activitats dirigides a la comunitat local. Sovint, les dinàmiques que predominen són les que desenvolupen per als seus propis usuaris, com ara alumnes del centre escolar. Rarament es donen experiències de treball estable per al disseny i la implementació d'activitats d'educació en el temps de lleure compartides. Els dèficit d'espais de coordinació centrats en l'educació en el temps de lleure contribueixen a reproduir aquesta situació.

Relacions entre AMPAs

Cal esmentar algunes experiències desenvolupades entre diverses entitats i escoles, com ara l'Associació teatral La Jarra Azul o l'Associació Esportiva L'Alzina, que consisteix en la col·laboració entre un IES i una associació esportiva nascuda en aquest que desenvolupa activitats esportives a les instal·lacions del centre.

Els diversos agents del territori gairebé no estableixen relacions de transferència d'usuaris; si ho fessin, es podria estimular i fidelitzar la demanda en l'àmbit de l'educació en el temps de lleure. En alguns casos, aquest fet provoca que hi hagi activitats que no es poden desenvolupar per culpa de l'escassa ocupació de places.

D'altra banda, tot i que algunes activitats tenen dificultats per cobrir els nivells de demanda necessaris, les diferents AMPA no estableixen relacions entre si amb la finalitat d'organitzar activitats de forma conjunta.

En canvi, sí que hi ha constància d'alguna experiència recent d'intercanvi d'usuaris: el CEIP Emili Juncadella i el CEIP Pompeu Fabra s'han coordinat d'aquesta manera per fer l'activitat de bàsquet en aquesta última escola.

Existència d'una xarxa d'entitats: NASACO

Aquesta xarxa aplega diferents entitats dels barris del Congrés - Indians i Navas (IES Joan Fuster, Centre Obert Don Bosco, Esplai Don Bosco, Serveis Socials, AE Azimut, diversos CEIP...) que estan relacionades amb els joves. La xarxa NASACO va néixer amb la finalitat de donar resposta a les necessitats d'uns joves amb poques possibilitats en l'àmbit de l'educació en el temps de lleure i poder construir una experiència que tingui com a objectiu fomentar la relació i la col·laboració entre tots. Amb la participació de tots els col·laboradors es va elaborar una guia de les diferents activitats adreçades a la població juvenil que ofereixen els barris.

Relacions d'ús dels espais entre els diferents agents educatius i socials

Tal com s'ha comentat anteriorment, els barris del Congrés - Indians i Navas tenen un dèficit d'espais, la qual cosa ha originat relacions entre els agents per cessió d'espais. Les relacions d'ús dels espais es poden diferenciar pels motius següents:

- L'associació esportiva Arrels utilitza els espais de l'escola concertada Arrels, mentre que l'Associació Esportiva L'Alzina utilitza els espais de l'IES L'Alzina.
- El Centre Garcilaso cedeix espais a diverses entitats de lleure, associacions de veïns, la Creu Roja...
- El CEIP Pompeu Fabra cedeix espais a l'associació esportiva Arrels.
- L'Associació de Veïns cedeix el seu teatre per celebrar-hi festes de final de curs d'alguna escola de la zona.

Xarxes transversals en l'àmbit educatiu

Malgrat l'existència de nombrosos agents educatius i socials, no hi ha plataformes funcionals i operatives que aglutinin la diversitat d'entitats que desenvolupen activitats adreçades als infants. En general, les relacions que mantenen els agents d'educació en el temps de lleure es produeixen de forma esporàdica (per exemple, festes majors), i no en l'activitat diària. En aquest sentit, rarament sorgeixen experiències de treball estable per al disseny i la implementació d'activitats d'educació en el temps de lleure compartides. Les AMPA o les entitats d'educació en el lleure, per exemple, pràcticament no interactuen. Tan sols, com ja s'ha explicat abans, algunes associacions esportives mantenen una certa coordinació amb algun centre escolar per a l'ús de les instal·lacions (Associació Esportiva L'Alzina).

Cal tenir present que el treball en xarxa permet actuar conjuntament davant de demandes i necessitats comunes: des de l'optimització dels recursos infraestructurals i humans, fins als materials i econòmics. I aquests són, precisament, els principals problemes de les entitats que ofereixen activitats d'educació en el temps de lleure.

Quadre 2. Punts forts i punts febles de les xarxes educatives del territori

Xarxa	Agents	Descripció
Reunions de CEIP	CEIP	Reunions formades pels centres d'educació infantil i primària públics del Congrés - Indians i Navas, amb la finalitat de fomentar l'anàlisi i la millora dels aspectes que afecten el seu funcionament. Els directores i directores dels centres es reuneixen periòdicament.
Comissió Social de Centre	Centre escolar EAP Serveis Socials	Té com a finalitat l'anàlisi i el seguiment de les situacions socials que afecten el desenvolupament del procés d'escolarització dels alumnes i la seva integració social al centre i a l'entorn.
Consell Escolar de Districte	Presidència Vicepresidència Secretaria Gerent President Consell Municipal Grups municipals Escoles Bressol CEIP IES Escoles concertades Administració educativa Professors Sindicats Alumnes AMPAs Entitas	El Consell Escolar Municipal, de conformitat amb la LODE, és l'organisme de consulta i participació dels sectors afectats en la programació de l'ensenyament no universitari dins l'àmbit municipal. Atesa la singularitat de Barcelona, actuen com a consells escolars municipals els consells escolars municipals de districte, que actuen en l'àmbit del seu territori.
Xarxa d'Entitats NASACO	AMPA IES E. E. Sants Innocents Centre Obert Don Bosco Colònies i Esplai Don Bosco AV Navas AV Congrés EAP i EAIA St. Andreu Serveis Socials Alumnes dels IES Agrupació Congrés AE Azimut	El projecte NASACO pretén analitzar les necessitats, interessos i dificultats dels adolescents i joves (preferentment dels 12 als 18 anys) dels barris de Navas, La Sagrera i El Congrés, generant processos de participació que millorin les mancances actuals d'integració en els sectors més desafavorits dins d'un procés que dona resposta a les necessitats de tots els joves. NASACO és un projecte que compta amb la participació de tots: entitats, veïns, pares i mares, adolescents i joves, tècnics i polítics.
Centre de Recursos Pedagògics	Equip de treball	Dinamització de la tasca docent, formació del professorat, préstec de material educatiu, dinamització de les biblioteques escolars, punt EDU. Dinamització de projectes europeus, pagina web com a mitjà de comunicació de la feina pedagògica, informació i assessorament als professors.
Consell de l'Esport del Districte	Entitats Esportives del Districte	Totes les entitats esportives del districte es reuneixen dos cops l'any per tractar temes generals.

Font: elaboració pròpia a partir de la informació facilitada pels agents educatius i socials.

2.2. L'oferta d'activitats fora de l'horari escolar

L'oferta d'activitats educatives que es desenvolupen en aquests barris fora de l'horari escolar és nombrosa des del punt de vista quantitatiu, però poc diversa des d'un punt de vista més qualitatiu. La confluència de diversos factors ajuda a comprendre la situació relativa a l'oferta.

Concentració de l'oferta en diverses AMPA i associacions esportives

La majoria de l'oferta d'activitats està repartida entre les AMPA dels CEIP i les associacions esportives: ambdues representen més del 60 % de les activitats per a infants i joves que s'organitzen als territoris. Tot seguit s'indiquen les activitats organitzades per les AMPA dels centres concertats (20,2 %). Aquesta última dada és orientativa, perquè manca informació d'una escola concertada.

Un 34,8 % de les places totals correspon a activitats organitzades per associacions esportives, mentre que el 21,7 % correspon a activitats organitzades per les AMPA dels CEIP. Això vol dir que la resta d'agents del territori tenen una incidència poc significativa en termes de generació d'oferta.

Els dos IES del territori només ofereixen, de forma conjunta, el 4 % de les activitats. Aquest percentatge és tan baix perquè l'AMPA d'un dels dos centres quasi no organitza activitats, atès que al centre ja hi ha una associació esportiva força activa. Aquesta absorbeix en la seva majoria els alumnes que volen fer esport, i la resta en molts casos no participa en les possibles propostes de l'AMPA. Per tant, el 4 % que observem és pràcticament l'oferta de l'AMPA de l'altre IES de la zona.

Taula 1. Activitats existents i places ocupades segons tipus d'agent

Tipus d'agent	Nombre d'activitats ofertes	Nombre de places ocupades	% d'activitats ofertes	% de places ocupades
CEIP-AMPA	30	193	30,3	21,7
Concertada-AMPA	20	0	20,2	0,0
IES-AMPA	4	30	4,0	3,4
Associació d'ensenyament no reglat	0	0	0,0	0,0
Associació esportiva	29	310	29,3	34,8
Entitat del lleure	5	179	5,1	20,1
ALTRES	11	178	11,1	20,0
Total	99	890	100,0	100,0

Font: elaboració pròpia a partir de la informació facilitada pels agents educatius i socials.

Respecte a la distribució de l'oferta podem dir el següent:

– Concentració de l'oferta en activitats esportives

L'oferta es concentra en el 63,6 % en la pràctica esportiva, sobretot a causa dels agents esportius que tenen actuació al barri (ASFS Arrels i Associació Esportiva L'Alzina). Aquestes dues associacions tenen un pes molt important en el territori, amb un gran volum d'usuaris (el 57 % de les places ocupades). Es tracta de dues associacions centrades en la pràctica de l'esport, fonamentalment del futbol i del bàsquet.

– Diversitat d'oferta artística

Centrada en la pràctica de disciplines artístiques, fonamentalment escèniques (teatre i dansa) i plàstiques (expressió artística). Les AMPA i els centres escolars són els principals agents proveïdors i promotors de l'oferta, encara que hi ha algunes associacions (Agrupació Congrès, Associació Amics do Brasil, Club d'Escacs Congrès, etc.) que desenvolupen aquesta activitat fora de l'escola.

– Participació d'infants a les entitats de lleure del barri

Tot i que les activitats de les entitats de lleure representen el 5,1 % del total, quan es tracta de mesurar les places ocupades, el pes és força superior (20 %). Normalment, aquesta diferència és produïda perquè cada activitat de lleure correspon a un esplai. Les entitats se centren en l'ús educatiu del temps del lleure, especialment durant el cap de setmana.

– Poca oferta educativa no esportiva fora dels centres escolars entre setmana

Les alternatives a les ofertes esportives que es desenvolupen als centres escolars són les propostes de les associacions dels barris. Entre setmana quasi no existeixen altres possibilitats.

Taula 2. Tipus d'activitats existents i places ocupades

Tipus d'activitat	% d'activitats ofertes	% de places ocupades
Esportiva	63,6	57,5
Artística	22,2	20,7
Acadèmica instructiva	7,1	1,7
Educació en el lleure	6,1	20,1
Social/comunitària	1,0	0,0
Total	100,0	100,0

Font: elaboració pròpia a partir de la informació facilitada pels agents educatius i socials.

Concentració desigual de l'oferta en el temps

Escassa oferta d'activitats durant el temps periescolar (matí i migdia). Els centres escolars exposen que el motiu principal rau en l'absència de demanda per part de les famílies. El motiu principal són els canvis d'horari que s'han produït en els centres de primària amb la implementació de la 6a hora des de fa dos cursos. Això ha fet reduir el temps del migdia a dues hores, i ha obligat a traslladar les activitats a la tarda.

Aquesta oferta d'activitats ve donada per una demanda de les famílies que volen conciliar la vida laboral amb la vida familiar. Per això, a primeres hores de la tarda, quan els infants surten de l'escola i la majoria dels pares estan treballant, es detecta un augment del nombre d'usuaris en les diverses activitats.

Taula 3. Percentatge d'activitats per franja horària

Franja horària	% activitats
08.00-13.00 h	0,0
13.00-16.00 h	0,0
16.00-18.00 h	46,7
18.00-20.00 h	41,5
20.00-22.00 h	11,9
Total	100,0

Font: elaboració pròpia a partir de la informació facilitada pels agents educatius i socials.

La tercera part de les activitats es desenvolupa fora de l'horari escolar (tarda i vespre). La franja horària en què es fan més activitats és la compresa entre les 16.00 i les 18.00 h (46 %), seguida de la franja de les 18.00 a les 20.00 h (41 %), i de la de les 20.00 a les 22.00 h (12 %).

Durant el cap de setmana s'aprecia un augment el dissabte, amb quasi un 10 % d'activitat oferta, corresponent a les entitats de lleure, que es concentren els dissabtes per la tarda. Els diumenges no s'ofereixen activitats; només, esporàdicament, alguna a escala familiar, que no queda reflectida en aquestes dades.

Taula 4. Percentatge d'activitats per dia de la setmana

Dia setmana	% activitats
Dilluns	21,5
Dimarts	19,3
Dimecres	21,0
Dijous	20,4
Divendres	7,7
Dissabte	9,9
Diumenge	0,0
Total	100,0

Font: elaboració pròpia a partir de la informació facilitada pels agents educatius i socials.

2.3. El grau d'ocupació de places a les activitats educatives ofertes fora de l'horari escolar

Quant al grau d'ocupació de les activitats, podem indicar alguns elements que condicionen, en certa mesura, l'oferta. Segons els agents entrevistats, aquests elements o factors, bàsicament socials, són fonamentals per entendre com es configura l'ocupació de places en aquests territoris.

Factors econòmics

Un dels factors que incideixen en l'accessibilitat de les ofertes d'educació en el temps de lleure fa referència al cost econòmic que representa per a les famílies. En aquest cas, només l'1 % de l'oferta identificada és gratuïta, el 9 % suposa un cost mensual de fins a 10 euros, i el 43 % supera un cost de 20 euros mensuals. Tal com indica la taula següent, el 69 % del total d'activitats identificades a El Congrés - Indians i Navas costen entre 10 i 30 euros mensuals.

Cal tenir present que el cost de l'activitat sovint està relacionat amb el seu grau d'ocupació, ja que l'escassetat d'usuaris pot provocar un increment del cost de l'activitat per a l'usuari.

Taula 5. Cost econòmic de les activitats

Cost mensual	Nombre d'activitats	Nombre de places ocupades	% d'activitats	% de places ocupades
Gratuït	1	0	1,0	0
0 a 10 euros/mes	9	175	9	19,7
10 a 20 euros/mes	26	256	26	28,8
20 a 30 euros/mes	43	459	43	51,6
30 a 40 euros/mes	1	0	1	0
40 a 50 euros/mes	0	0	0,0	0
Més de 50 euros	1	0	1	0
NS/NC	19	0	19	0
Total	100	890	100,0	100,0

Font: elaboració pròpia a partir de la informació facilitada pels agents educatius i socials.

Desigualtats relacionades amb l'edat

Els infants d'entre 6 i 11 anys són els que realitzen més activitats: la franja d'edat que ocupa més places és la de 6 a 11 anys amb el 54,5 %, seguida de la d'11 a 13 anys amb el 22,4 %, i la de 3 a 6 anys amb el 8,2 %. Cal recordar que no es disposa d'informació relativa a l'oferta d'activitats per als infants de 0 a 3 anys.

El fet que els infants de 6 a 11 anys siguin els que ocupen més places està relacionat amb la major autonomia que tenen a partir d'aquesta edat i amb la forta vinculació que es dona amb el centre escolar corresponent. El cert és, però, que a mesura que augmenta l'edat, disminueix l'ocupació en les activitats: el col·lectiu juvenil (de 14 a 18 anys) participa menys en les activitats, ja que en bona part les troben massa infantils i poc atractives.

El 93 % dels infants d'entre 3 i 6 anys pren part en alguna activitat educativa. El percentatge es redueix fins al 80 % entre els nens i nenes de 6 a 11 anys i fins al 22,5 % entre els infants d'11 a 13 anys. Pel que fa als joves d'entre 14 i 18 anys, únicament el 5 % realitza activitats extraescolars; d'aquests, el 50 % fa activitats artístiques i el 44,8 % participa en les activitats ofertes per les entitats de lleure.

Podem afirmar, doncs, que la representació dels diferents grups d'edat s'afebleix a mesura que ens situem en els extrems (els més petits o els joves més grans).

Taula 6. Places ocupades segons franja d'edat

Edat	Places ocupades
De 3 a 6 anys	8,2
De 6 a 11 anys	54,5
D'11 a 13 anys	22,4
De 14 a 18 anys	14,9
Total	100,0

Font: elaboració pròpia a partir de la informació facilitada pels agents educatius i socials.

Taula 7. Edat dels participants segons tipus d'activitat

Tipus d'activitat	3 a 6 anys	6 a 11 anys	11 a 13 anys	14 a 18 anys
Esportiva	93,2	80,8	22,5	5,2
Artística	6,8	5,2	43,5	50,0
Acadèmica	0,0	1,6	4,0	0,0
Educació en el lleure	0,0	12,4	30,0	44,8
Total	100,0	100,0	100,0	100,0

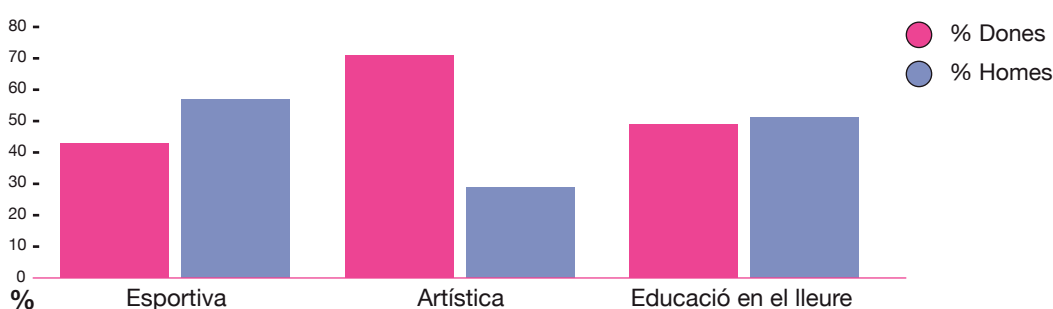
Font: elaboració pròpia a partir de la informació facilitada pels agents educatius i socials.

Masculinització de les activitats esportives i feminització de les activitats artístiques

Si analitzem el grau d'ocupació de les activitats per sexe, observem que hi ha una subrepresentació del grup de nenes/noies en l'oferta esportiva i una sobrerrepresentació en l'oferta de tipus artístic. Aquesta informació evidencia la reproducció d'alguns estereotips de gènere encara tradicionals.

Segons les dades recollides, els nens i nois ocupen més places d'activitats esportives (57 %) que les nenes i noies (43 %). Pel que fa a les activitats artístiques, la tendència és a la inversa: les nenes i noies (71 %) ocupen un nombre de places major que els nens i nois (29 %).

Gràfic 8. Tipologia d'activitat segons sexe

Font: elaboració pròpia a partir de la informació facilitada pels agents educatius i socials.

Palesa continuïtat entre el contingut curricular i la tipologia de les activitats

A vegades, l'oferta educativa que promouen les AMPA i els centres escolars és continuïsta amb relació a l'activitat pròpiament escolar. Es promouen certes activitats, com ara gimnàstica, piscina o anglès i informàtica, quan, de fet, aquestes activitats ja s'inclouen en el currículum escolar del centre de referència. Això, i el fet que, en especial en el cas dels més joves, l'oferta es concentri majoritàriament en centres escolars, pot desincentivar la seva ocupació.

2.4. Equipaments i recursos als barris

Les diferències relatives als recursos infraestructurals, materials, humans i econòmics, així com el grau d'implicació de les famílies en els espais de participació d'escoles i entitats, pot condicionar també la qualitat de l'oferta educativa.

Els agents educatius i socials entrevistats coincideixen en una anàlisi: manquen espais d'ús ciutadà als barris del Congrés - Indians i Navas. D'una banda, els diferents esplais opinen que disposen de poc espai a l'aire lliure per dur a terme activitats i jocs; de l'altra, els agents consideren que els equipaments esportius disponibles són insuficients.

A continuació es descriuen els elements que més destaquen:

Poca oferta d'activitats adreçades als infants

Segons el parer dels agents educatius i socials, als barris del Congrés - Indians i Navas manca un espai destinat als infants, com ara una ludoteca. Opinen que els darrers anys s'ha posat l'accent a donar resposta a les necessitats dels joves, mentre que el col·lectiu infantil no s'ha prioritzat.

Espai Jove Garcilaso: un recurs molt potent per als joves

Com s'ha exposat anteriorment, l'Espai Jove Garcilaso és un centre cultural de trobada per als ciutadans i ciutadanes del territori, principalment els joves. Està molt especialitzat en promocionar i dinamitzar activitats i serveis per als joves a partir dels 12 anys, com ara bucs d'assaig, estudi de gravació, viver de projectes juvenils, sales d'estudi nocturn, espai multimèdia, espai de dinamització juvenil i cafeteria.

Únic recurs accessible econòmicament

El barri compta amb un Centre Obert com a recurs accessible per a les famílies desfavorides socialment. El Centre Obert Don Bosco és un referent al barri de Navas, gràcies al seu treball amb els infants i joves, i al fet que a la mateixa parròquia dels Salesians també hi ha ubicat l'Esplai Don Bosco. Es tracta de dues entitats ben relacionades amb els diferents agents educatius i socials del barri.

Quadre 3. Punts forts i punts febles dels equipaments del territori

Tipus d'equipament	Punts forts	Punts febles
Equipaments esportius	<ul style="list-style-type: none"> - La sala esportiva Manigua és un espai polivalent.	<ul style="list-style-type: none"> - Única sala esportiva a la zona.
Equipaments culturals	<ul style="list-style-type: none"> - L'Espai Jove Garcilaso disposa d'espais adreçats als joves. - Instal·lació de referència als barris.	<ul style="list-style-type: none"> - L'edifici està ubicat al barri de La Sagrera. - La biblioteca està repartida en tres plantes, la qual cosa en dificulta l'accés.
Equipaments escolars	<ul style="list-style-type: none"> - En general, les instal·lacions són bones. - La gran majoria de centres estan disposats a obrir els seus patis.	<ul style="list-style-type: none"> - Hi ha alguns CEIP amb problemes infraestructurals. - En alguns casos, poca explotació dels espais.
Entitats de lleure	<ul style="list-style-type: none"> - Disposen d'instal·lacions pròpies. - En un cas, els espais són amplis i espaiosos.	<ul style="list-style-type: none"> - En general, els espais de què disposen són insuficients per fer-hi activitats. Moltes vegades han d'utilitzar el carrer.
Associacions culturals	<ul style="list-style-type: none"> - Espais propis; a vegades, algunes els cedeixen a altres entitats del barri.	<ul style="list-style-type: none"> - Els preus econòmics d'aquestes associacions fan que siguin accessibles per a tothom.
Associacions de veïns	<ul style="list-style-type: none"> - En general, equipaments amplis i amb una activitat diària.	<ul style="list-style-type: none"> - Espais amb un ús potencial per part d'altres agents educatius i socials del territori.

Font: elaboració pròpia a partir de la informació facilitada pels agents educatius i socials.

2.4.1. Valoració d'altres recursos educatius

Fortalesa de l'agent educatiu: diferències entre diverses AMPA amb relació a la capacitat de gestió

El fet que les AMPA comptin amb un professional remunerat que s'encarrega de les tasques administratives i de l'organització de les activitats repercuteix positivament en el seu funcionament. En canvi, les AMPA que són gestionades de forma voluntària pels seus membres es troben amb importants dificultats a l'hora de fer front a les tasques internes (administració) i externes (treball en xarxa). Els pares i mares d'aquestes AMPA han manifestat el seu interès a rebre suport, orientació i formació per tal de millorar en la seva tasca.

Certes dificultats en la continuïtat del voluntariat

Bona part de les entitats socioculturals i d'educació en el lleure funcionen gràcies a la tasca voluntària dels seus membres, la qual cosa representa un valor afegit al servei que presten a la societat. En alguns casos, però, aquestes entitats tenen certes dificultats per garantir la continuïtat dels seus monitors i monitores o per incorporar-ne de nous. Aquesta situació les angoixa força, perquè sovint no saben si podran seguir o no amb la seva tasca educativa. Ara bé, els monitors i monitores voluntaris membres de les entitats són persones que han crescut a les entitats i tenen clars els

valors i els objectius educatius que s'han de transmetre, a més de dur a terme la seva tasca amb la major professionalitat possible.

Dificultats per aconseguir i costejar l'equip de monitors/es

Els centres escolars amb pocs recursos econòmics tenen importants dificultats per mantenir un equip de monitors/es estable que dugui a terme les activitats. En aquests centres, la demanda d'activitats per part de les famílies és força feble.

Professionalització dels educadors

La professionalització dels monitors i monitores garanteix l'estabilitat de l'oferta, sempre i quan els recursos econòmics siguin suficients. Si no és així, i els recursos són escassos, la situació laboral dels professionals esdevé precària i, per tant, la qualitat de l'oferta se'n ressent.

2.5. Idees clau de la diagnosi

En aquest apartat volem mencionar algunes consideracions que caldria tenir en compte a l'hora d'estructurar un projecte d'actuació que pretengui optimitzar l'educació fora de l'horari escolar en el territori analitzat.

Com són els agents educatius i socials del territori? Quines relacions estableixen entre si?

- Les associacions dels barris del Congrés - Indians i Navas mostren un dinamisme força elevat, però es detecta una fragmentació excessiva pel que fa a l'atenció als diferents col·lectius (gent gran, infància i joventut) i una manca de perspectiva conjunta.
- S'observa un dèficit d'espais de coordinació entre els diversos agents d'educació en el temps de lleure; les diferents entitats no treballen mitjançant una perspectiva d'intervenció comunitària en xarxa.
- Destaca l'esforç de les Administracions i les entitats vers l'atenció als joves; la consolidació de la xarxa d'entitats NASACO i el seu potencial, juntament amb la nova presència al barri de la figura del dinamitzador juvenil, en són la prova.

Què determina l'oferta d'activitats? I l'ocupació?

- L'oferta d'activitats educatives que es desenvolupen en aquests barris fora de l'horari escolar no és gaire diversa. Les activitats esportives destaquen per sobre de la resta: el 63,6 % de les activitats ofertes són d'aquest tipus, i les dues associacions esportives principals (ASF S Arrels i AE L'Alzina) concentren el 57 % de les places ocupades totals.

- El temps en què es desenvolupen més activitats educatives és un cop finalitza l'horari escolar: de 16.00 a 18.00 h i de 18.00 a 20.00 h, de dilluns a divendres. També és important tenir present la inexistència d'oferta d'activitats el diumenge.
- La representació dels diferents grups d'edat en les activitats educatives en horari no escolar s'afebleix a mesura que ens situem en els extrems (els més petits o els joves més grans).

En quina situació es troba l'ús dels equipaments del territori?

- La globalitat dels agents educatius i socials considera que als barris del Congrés - Indians i Navas manquen espais i equipaments de referència per als infants que permetin millorar la qualitat de l'oferta d'activitats actual i augmentar-ne el nombre i la diversitat.
- L'Espai Jove Garcilaso, malgrat que és ubicat a La Sagrera, ha esdevingut un espai de referència absoluta per al col·lectiu de joves a partir dels 12 anys. Si es treballa en xarxa amb el dinamitzador juvenil i la xarxa d'entitats NASACO, els resultats poden ser molt i molt positius.
- Els agents educatius i socials destaquen la saturació de la majoria d'equipaments esportius del territori. En molts casos, les escoles i els instituts també fan ús de les seves instal·lacions, o bé les cedeixen a entitats esportives.

3. QUÈ DIUEN LES FAMÍLIES?

3.1. La participació en el *Debat familiar*⁴

En total, set centres escolars dels barris del Congrés - Indians i Navas han participat en l'experiència i han distribuït els qüestionaris entre els seus alumnes. Dels set centres participants, cinc són de titularitat pública i dos són centres concertats.

Dels 2.351 alumnes matriculats en els centres escolars participants, 921 han retornat el qüestionari contestat. Això representa una participació del 39,2 %, xifra molt significativa si es té en compte altres experiències similars.

D'altra banda, els alumnes participants són, principalment, d'educació primària, i en menor grau, d'infantil i secundària. Això fa que les activitats realitzades i demanades, així com els horaris, estiguin clarament condicionats pel seu perfil.

3.2. Característiques dels infants i adolescents i de les seves famílies, temps de lleure i activitats preferides

El conjunt d'infants i adolescents que han contestat el qüestionari està format per una proporció força equitativa de noies i nois, amb un percentatge lleugerament més elevat de noies (53,3 %) que de nois (46,7 %). La majoria té entre 6 i 11 anys (56 %), el 20,4 % entre 3 i 5 anys, i el 23,5 % entre 12 i 16 anys. D'acord amb l'edat, tres quartes parts dels infants i adolescents estan cursant infantil o primària i el 22 % són alumnes d'educació secundària.

Pel que fa al tipus de llar on viuen, en termes generals s'observa que les famílies participants són poc nombroses, atès que el 56,7 % estan formades per un total de quatre membres a la llar, i el 25,2 % per tres persones. Aquestes dades expliquen que dos de cada tres infants i adolescents tinguin només un germà o germana, i que un de cada tres sigui fill/a únic/ca.

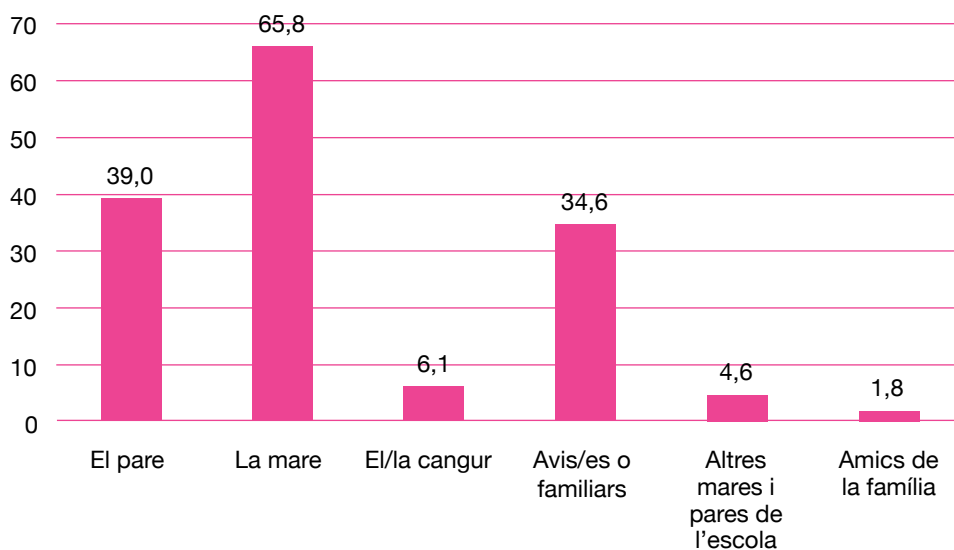
L'organització familiar i l'acompanyament als centres educatius

El 79,3 % dels infants i adolescents necessiten que algú els reculli a la sortida de l'escola i els acompanyi a casa. En termes generals, l'acompanyament s'organitza majoritàriament entre els membres de la mateixa família. Amb tot, aquesta tasca recau principalment en les mares, i és força menys habitual que ho facin els pares o altres familiars.

---

⁴ Nota per al lector: tot seguit s'exposen els resultats de l'estudi elaborat a partir del *Debat familiar*. No obstant això, per tal de facilitar-ne la lectura i comprensió, només s'han inclòs les taules i gràfiques més indispensables; la resta es pot trobar a l'annex.

Gràfic 9. Acompanyament dels fills/es a casa (resposta múltiple)

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del *Debat familiar*.

L'organització de l'acompanyament a casa dels fills i filles quan aquests surten de l'escola és molt similar als centres públics i concertats: la mare és qui més ho fa en ambdós tipus de centres, seguida del pare. Tot i així, als centres concertats, la freqüència amb què la mare i el pare acompanyen els seus fills o filles és una mica inferior. En aquests casos, són els avis i àvies (o altres familiars) o una persona remunerada els que augmenten la seva presència.

L'edat és un factor determinant pel que fa a la necessitat d'acompanyament, sobretot per als infants de 3 a 11 anys, i, una vegada més, la mare es qui més realitza aquesta tasca en totes les franges d'edat. També destaca el paper que els avis o altres familiars tenen en els infants més petits. En canvi, les famílies quasi no recorren a altres mares i pares de l'escola ni a amics de la família per a l'acompanyament dels infants menors de 6 anys, ja que aquestes opcions només representen el 2,7 % i el 0,7 %, respectivament.

El nombre total de persones a la llar també és un factor important: l'acompanyament és superior a les llars on únicament hi viuen dues persones (un progenitor amb un/a fill/a) i a les llars amb cinc o més membres. En aquests casos, de nou, són altres membres de la família, o bé una persona remunerada, els qui tenen un paper destacat en la recollida dels fills/es a l'escola.

En resum, es pot afirmar que la mare es manté com la figura de la llar que més adapta el seu horari personal i laboral al familiar, seguida del pare i dels avis, o d'altres familiars. Tanmateix, s'observa que en les situacions amb més dificultats de conciliació horària dels progenitors i progenitores, adquireix importància la figura d'un cangur o d'una persona remunerada, opció que passa per davant d'altres pares o mares de l'escola o d'amics de la família.

L'assumpció per part de les mares de la recollida dels fills i filles a l'escola té a veure amb el tipus de jornada laboral. Efectivament, els pares dediquen més hores al treball remunerat que les mares. Mentre que el 18,6 % de les mares afirma que no treballa, només el 2,8 % dels pares afirmen el mateix. Per contra, el 56,7 % dels pares té una jornada laboral superior a les 40 hores setmanals, jornada que en les mares només arriba al 18,7 %. En concordança amb aquesta informació, el 19,1 % de les mares té reducció horària pel fet de tenir fills/es, xifra que supera als pares en un 3,2 %.

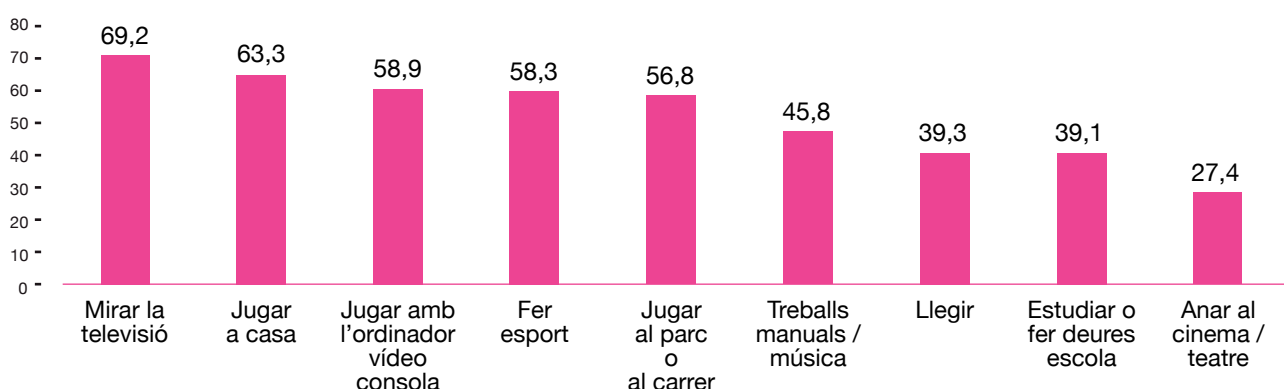
Taula 10. Hores setmanals de treball remunerat dels pares i mares

Hores	Pares	Mares
No treballa	2,8	18,6
Fins a 20 hores	1,3	7,8
Entre 20 i 30 hores	3,3	12,5
Entre 30 i 40 hores	35,9	42,4
Més de 40 hores	56,7	18,7
Total	100,0	100,0

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del *Debat familiar*.

Les activitats de lleure preferides

L'activitat de lleure preferida pels infants i adolescents és mirar la televisió (69,2 %), que es confirma com l'hàbit predominant d'aquests en el seu temps d'oci. Després ve, però, jugar a casa (63,3 %), amb l'ordinador o la videoconsola (58,9 %) i fer esport (58,3 %). Jugar al carrer és una mica menys freqüent (56,8 %), però es manté com una activitat important del lleure dels infants i adolescents. Les activitats que menys prefereixen són: anar al cinema o al teatre (27,4 %), estudiar o fer deures (39,1 %) i llegir (39,3 %).

Gràfic 11. Activitats de lleure preferides (resposta múltiple)

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del *Debat familiar*.

Gènere

S'observen preferències diferents entre els nois i les noies. Les activitats preferides pels nois inclouen mirar la televisió, jugar amb l'ordinador o la videoconsola, jugar a casa i fer esport. Les activitats més preferides entre les noies inclouen mirar la televisió, jugar (a casa o al carrer), fer treballs manuals o música i jugar amb l'ordinador o la videoconsola.

Edat

Les activitats de lleure preferides canvien amb l'edat. Així, a mesura que els infants creixen, el joc, els treballs manuals i la música deixen de ser tant preferents per a ells. Per contra, adquireix més rellevància anar al cinema o al teatre i jugar amb l'ordinador o la videoconsola.

La lectura presenta una dinàmica diferent en funció de l'edat, i és més preferida dels 6 als 11 anys que a la resta d'edats.

El temps de dedicació a les activitats de lleure

El temps de dedicació a les diferents activitats de lleure és molt variat, malgrat que en totes elles el més habitual és destinar-hi fins a 4 hores setmanals. Les activitats que ocupen més temps són jugar a casa, mirar la televisió i estudiar o fer deures. En canvi, les que n'ocupen menys són anar al cinema o al teatre, realitzar treballs manuals o fer música i llegir.

Taula 12. Temps de dedicació a les activitats de lleure (hores/setmana)

Activitats	Fins a 4 hores	De 4 a 6 hores	Més de 6 hores
Jugar a casa	41,2	23,7	35,0
Jugar al parc o al carrer	57,3	26,9	15,9
Estudiar o fer deures	56,2	23,0	20,8
Fer esport	56,7	26,6	16,8
Treballs manuals/música	71,9	20,1	7,9
Anar al cinema/teatre	87,2	9,6	3,2
Llegir	66,5	21,8	11,7
Mirar la televisió	45,1	28,6	26,3
Jugar amb l'ordinador/videoconsola	61,1	23,3	15,6

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del *Debat familiar*.

Gènere

S'observa que els nois dediquen més hores a aquelles activitats que, en termes generals, són més preferides per ells que per les noies: jugar, fer esport i jugar amb l'ordinador i la videoconsola. Les noies que han assenyalat aquestes activitats com les seves preferides, en canvi, hi dediquen menys hores que els nois. Així, per exemple, només el 10,1 % de les noies que tenen com una de les seves activitats preferides jugar amb l'ordinador o la videoconsola hi dedica més de 6 hores setmanals. En el cas dels nois, aquest percentatge es duplica (20,5 %). En canvi, no s'observen diferències destacables de dedicació entre nois i noies en aquelles activitats que majoritàriament prefereixen les noies.

Edat

Amb els anys es destinen més hores setmanals a mirar la televisió, a jugar amb l'ordinador o la videoconsola, a fer deures i a fer esport. Respecte al temps dedicat al joc, passa el contrari.

3.3. La participació en activitats fora de l'horari escolar

El 71,7 % dels infants i adolescents participen en alguna activitat fora de l'horari escolar. La participació varia lleugerament en funció del tipus de centre, i és superior als centres concertats (73,3 %) i lleugerament inferior als centres públics (70,3 %).

Edat

La participació en activitats extraescolars depèn de diversos factors, com ara l'edat i el nombre de fills/es, l'horari laboral dels progenitors i progenitores i el seu nivell d'estudis. En canvi, no hi ha diferències rellevants en el nivell de participació de nois i noies.

La realització d'activitats extraescolars és inferior en els infants menors de 6 anys, però també s'observa una lleugera disminució de la participació a partir dels 11 anys (quan s'inicia l'educació secundària).

Família

També s'observa una participació menor dels fills i filles pertanyents a famílies nombroses, de quatre o més fills. Els motius poden ser tant econòmics (més dificultats per assumir el cost de les activitats extraescolars de tots els fills), com d'organització familiar (davant les possibles dificultats afegides que suposa la conciliació horària).

Taula 13. Participació en activitats extraescolars segons el nombre de germans i l'edat

Participació	Conjunt del territori	Nombre de germans				Edat		
		Cap	1	2	3 o +	< 6 anys	6 - 11 anys	>11 anys
Sí	71,7	65,4	74,8	72,6	57,7	45,5	79,3	77,2
No	28,3	34,6	25,2	27,4	42,3	54,5	20,7	22,8
Total	100	100	100	100	100	100	100	100

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del *Debat familiar*.

Progenitors i progenitores

Amb relació a les característiques dels pares i mares, queda palès que els fills/es de progenitors i progenitores i progenitores amb estudis universitaris tenen una participació superior en activitats extraescolars. D'altra banda, la participació és menor quan els progenitors i progenitores i progenitores no treballen i quan tenen reducció horària pel fet de tenir fills/es. Malgrat això, la participació varia sobretot en funció de si és el pare o la mare qui té reducció horària. Així, la participació en activitats extraescolars de l'infant o jove és molt superior quan és la mare, en comptes del pare, qui té reducció horària.

Els tipus d'activitat i el lloc de realització

Les activitats es realitzen amb major freqüència fora de l'escola: mentre que el 35,8 % dels infants i adolescents realitzen activitats en el mateix centre escolar, el 56 % les fan a fora.⁵

L'activitat més freqüents és l'esportiva (26,4 % a l'escola i 33,6 % fora de l'escola), seguida de les disciplines artístiques (9 % a l'escola i 18 % fora de l'escola), informàtica i idiomes (4,7 % i 11 %), i educació en el lleure (1,2 % i 10,1 %).

El tipus d'activitat també és diferent dins i fora de l'escola: mentre que a l'escola predomina l'esport, a fora es realitza un ventall d'activitats més divers.

⁵ La suma d'ambdós percentatges no és 100 perquè hi poden haver molts casos en què els infants participen en activitats diverses, a vegades a l'escola i d'altres a fora.

Taula 14. Tipus d'activitat i espai de realització

Activitats	A l'escola		Fora de l'escola	
	Nois	Noies	Nois	Noies
En fa alguna	35,8		56	
Esportiva	26,4		33,6	
Artística (música, arts plàstiques, teatre, dansa)	9,0		18,0	
Informàtica, idiomes	4,7		11,0	
Reforç escolar	2,9		4,0	
Educació en el lleure	1,2		10,1	
Cultural (castellers, banda de música, coral)	1,0		4,1	

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del *Debat familiar*.

Els alumnes escolaritzats en centres concertats realitzen més activitats extraescolars a la mateixa escola que els dels centres públics. S'observen diferències, però, en funció de l'activitat: l'alumnat de les escoles concertades participa en més activitats esportives i culturals en el seu propi centre escolar. Per contra, l'alumnat dels centres públics és el que fa més activitats artístiques en el mateix centre.

Gènere

Hi ha diferències importants entre els nois i noies en el tipus d'activitat que realitzen. Les dades són el reflex d'uns hàbits que reproduïxen uns estereotips de gènere tradicionals: les noies són menys presents que els nois en l'oferta esportiva; en canvi, predominen en les activitats de caràcter artístic i instructiu.

D'acord amb això, el lloc on es fan les activitats també és diferent per als nois i les noies. Encara que, en general, tots ells realitzen més activitats fora de l'àmbit escolar, això és especialment destacable amb relació a les activitats esportives i artístiques de les noies.

Taula 15. Tipus d'activitat i espai de realització segons el sexe

Activitat	A l'escola		Fora de l'escola	
	Nois	Noies	Nois	Noies
Esportiva	33,3	20,3	36,2	31,4
Artística (música, arts plàstiques, teatre, dansa)	7,0	10,5	9,4	25,5
Informàtica, idiomes	4,9	4,1	8,9	12,9
Reforç escolar	2,8	2,9	4,2	3,7
Educació en el lleure	1,4	1,0	9,2	10,9
Cultural (castellers, banda de música, coral)	0,5	1,4	3,5	4,7

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del *Debat familiar*.

Edat

El tipus d'activitats en què es participa varia segons l'edat. El grup de 6 a 11 anys és el que fa més activitats de tot tipus, excepte les de caràcter més formatiu, com ara informàtica, idiomes o reforç escolar, que són més freqüents en el grup d'adolescents. Malgrat que a tots els grups d'edat predomina l'esport, a mesura que els infants van creixent, es diversifica el tipus d'activitat que fan. En conseqüència, amb l'edat augmenta la realització d'activitats fora de l'escola. Aquesta pauta es produeix sobretot en les activitats artístiques i culturals, informàtica i idiomes i reforç escolar.

Una conclusió rellevant és que, en general, la cerca d'activitats fora de l'escola creix amb l'edat, sobretot a causa de la concentració de l'oferta en els centres escolars d'activitats de tipus esportiu.

El temps dedicat a les activitats fora de l'horari escolar

La meitat dels infants i adolescents que realitzen alguna activitat fora de l'horari escolar en fan únicament una. La mitjana se situa en la realització d'1,79 activitats extraescolars per infant/jove.

De mitjana es fan activitats extraescolars gairebé tres dies a la setmana, però aquesta xifra augmenta amb l'edat. Així, si entre els infants de menys de 6 anys la mitjana de dies que hi dediquen és d'1,95, en els de 6 a 11 anys és de 2,81 i en els de més d'11 anys de 3,09.

Les activitats es realitzen principalment de dilluns a dijous; el divendres, en canvi, és el dia de la setmana en què se'n fan menys (32 %). La concentració de les activitats de dilluns a dijous es dona tant a les escoles públiques com a les concertades. El cap de setmana també hi ha un volum important d'activitats (35,5 %).

Taula 16. Dies de la setmana de les activitats

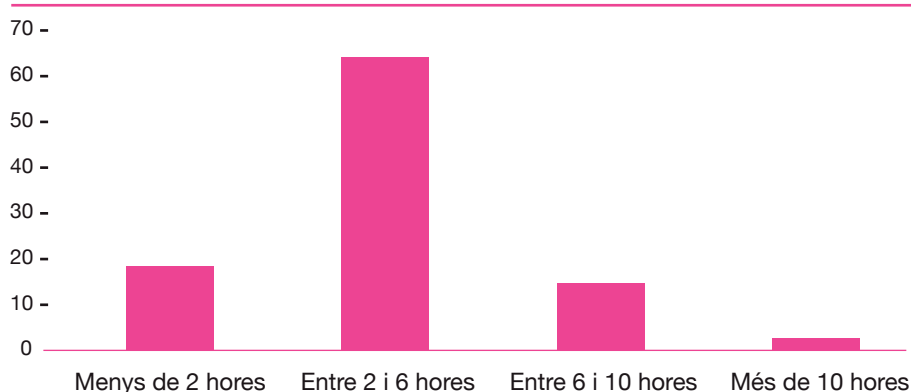
Dies	Conjunt del territori
Dilluns	52,6
Dimarts	52,6
Dimecres	52,2
Dijous	51,2
Divendres	32,0
Dissabte i diumenge	35,5

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del *Debat familiar*.

S'observa que les activitats en divendres i en cap de setmana s'incrementen amb l'edat, ja que passen de representar el 25,3 % i el 17,6 %, respectivament, en els infants menors de 6 anys, al 40 % i al 45,9 % en els adolescents. Pel que fa al temps de dedicació, aquest és, majoritàriament, d'entre 2 i 6 hores setmanals.

A mesura que els infants creixen, augmenta el temps que destinen a les activitats extraescolars. Així, quasi la meitat dels infants menors de 6 anys hi dediquen menys de dues hores setmanals. En canvi, el 70 % dels adolescents d'entre 6 i 11 anys hi dediquen entre 2 i 6 hores setmanals. S'incrementa també el percentatge d'adolescents que hi dediquen més de 6 i de 10 hores setmanals a partir dels 11 anys.

Gràfic 17. Temps dedicat a les activitats extraescolars

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del *Debat familiar*.

En definitiva, es pot afirmar que tot i que la participació en activitats extraescolars disminueix lleugerament a partir dels 11 anys, els adolescents que en continuen fent realitzen més activitats i hi dediquen més temps a la setmana.

Les activitats i la participació de les famílies en la seva dinamització

La relació de les famílies amb l'escola i el seu grau d'implicació amb la dinamització del centre esdevé un element fonamental per explicar la participació dels seus fills i filles en l'oferta d'activitats fora de l'horari escolar.

La participació dels pares i mares en les AMPA als barris del Congrés - Indians i Navas és relativament baixa, atès que el 70,8 % de les famílies declara que hi participa poc o mai. S'observa, però, que la participació és una mica més elevada als centres públics (35,8 %) que als concertats (20,8 %). Això es dona en un context general de baixa participació en activitats associatives, ja que el 90,1 % de les famílies pràcticament no participa mai en associacions culturals, veïnals ni solidàries.

La participació dels progenitors i progenitores i progenitores també varia en funció del seu nivell educatiu. Així, els pares i mares amb estudis superiors mostren una major participació en les activitats i reunions de l'AMPA.

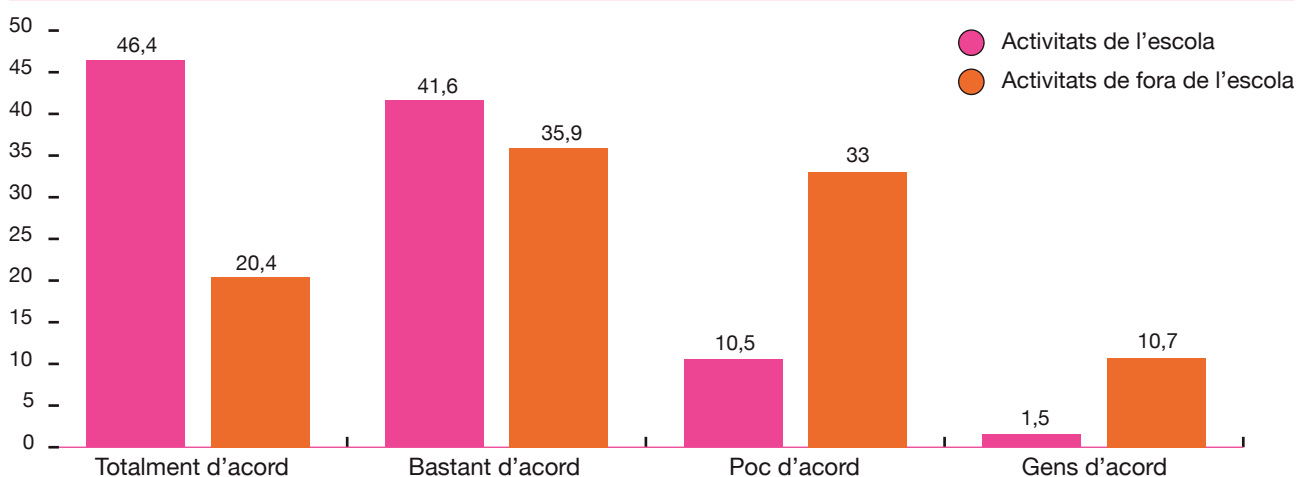
La implicació dels pares i mares és superior quan es tracta de reunions convocades per l'escola: l'assistència és del 77,7 %, amb escasses diferències entre els centres públics i concertats.

La implicació en les reunions de les AMPA s'incrementa amb l'edat dels infants i adolescents. Amb relació als progenitors i progenitores, i en concordança amb el que s'ha dit anteriorment, la implicació també és més elevada quan els progenitors i progenitores tenen estudis superiors.

La informació sobre les activitats

Respecte al nivell d'informació de les famílies, el 88 % considera que està força ben informat sobre les activitats extraescolars que es fan a les escoles. El nivell d'informació sobre les activitats extraescolars de fora de l'àmbit escolar és menor, i només el 56,3 % afirma estar-ne ben informat.

Gràfic 18. S'està ben informat de les activitats extraescolars?

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del *Debat familiar*.

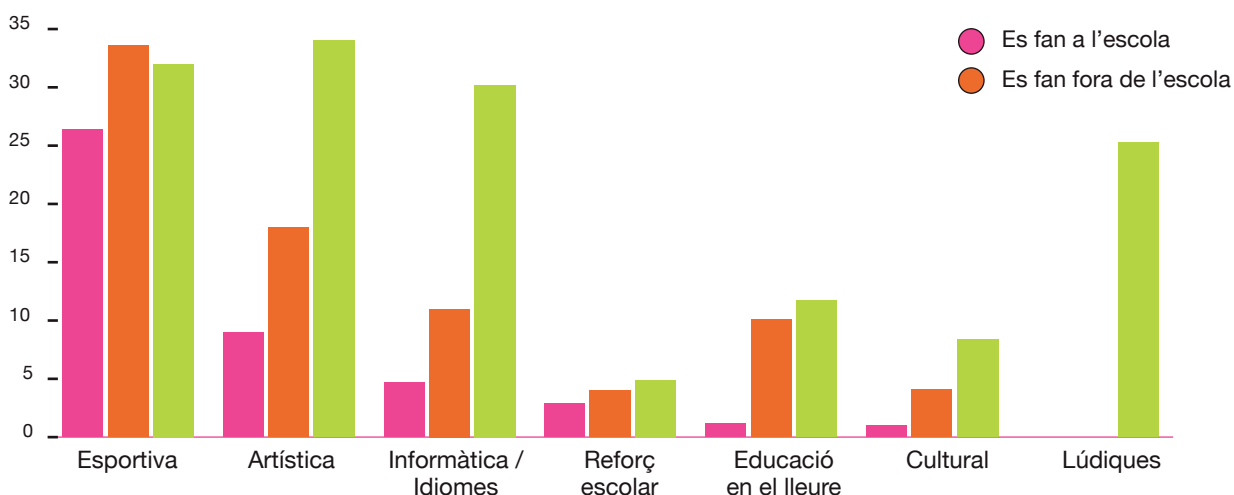
Les famílies dels centres públics valoren més positivament que les dels centres concertats el nivell d'informació que reben sobre les activitats extraescolars, tant del centre com de fora d'aquest. També és interessant observar que els progenitors i progenitores amb estudis superiors consideren més positivament el grau d'informació que reben sobre les activitats extraescolars.

3.4. Necessitats i preferències de les famílies

Les activitats que es voldrien realitzar

El 81,5 % dels infants i adolescents farien alguna activitat extraescolar que actualment no fan. En aquest sentit, les activitats més sol·licitades són les artístiques i les esportives, que coincideixen amb les activitats més freqüents. Per contra, el reforç escolar és l'activitat menys sol·licitada.

Gràfic 19. Les activitats que es fan i les que es voldrien fer

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del *Debat familiar*.

Titularitat del centre

Als centres concertats es dona un percentatge més elevat d'infants i adolescents que farien alguna activitat extraescolar que no fan. Les activitats més sol·licitades en ambdós tipus de centres són les mateixes, però als centres públics se'n sol·liciten més d'esportives (34,7 %) i als concertats més d'artístiques (37,4 %) i d'informàtica i idiomes (32,1 %).

Gènere

Els nois sol·liciten més les activitats d'informàtica i idiomes (36,4 %), esportives (34,7 %) i lúdiques (28,6 %). Les noies, en canvi, demanen en un 46,6 % més activitats artístiques, en un 30 % esportives i en un 24,8 % d'informàtica i idiomes. Així, tot i que per part dels nois es reproduïx una altra vegada el model que els vincula amb les activitats tecnològiques, esportives i lúdiques, en les noies s'observa un percentatge important que voldria realitzar activitats esportives (trencant amb el seu estereotip).

Edat

S'observa una relació entre l'edat dels infants i els adolescents i algunes de les activitats demanades. La informàtica i els idiomes són les més sol·licitades entre els adolescents de més edat. Per contra, les activitats esportives, artístiques i d'educació en el lleure són més demanades pels més petits que pels grans.

Família

Només el 68 % de les famílies afirmen tenir la intenció d'apuntar els fills i/o filles a alguna activitat extraescolar fora de l'escola. Aquesta voluntat és lleugerament superior als centres públics (69,1 %) que als centres concertats (66,6 %).

Titularitat del centre

Als centres concertats es dona un percentatge més elevat d'infants i adolescents que farien alguna activitat extraescolar que no fan. Les activitats més sol·licitades en ambdós tipus de centres són les mateixes, però als centres públics se'n sol·liciten més d'esportives (34,7 %) i als concertats més d'artístiques (37,4 %) i d'informàtica i idiomes (32,1 %).

Gènere

Els nois sol·liciten més les activitats d'informàtica i idiomes (36,4 %), esportives (34,7 %) i lúdiques (28,6 %). Les noies, en canvi, demanen en un 46,6 % més activitats artístiques, en un 30 % esportives i en un 24,8 % d'informàtica i idiomes. Així, tot i que per part dels nois es reproduïx una altra vegada el model que els vincula amb les activitats tecnològiques, esportives i lúdiques, en les noies s'observa un percentatge important que voldria realitzar activitats esportives (trencant amb el seu estereotip).

Edat

S'observa una relació entre l'edat dels infants i els adolescents i algunes de les activitats demanades. La informàtica i els idiomes són les més sol·licitades entre els adolescents de més edat. Per contra, les activitats esportives, artístiques i d'educació en el lleure són més demanades pels més petits que pels grans.

Família

Només el 68 % de les famílies afirmen tenir la intenció d'apuntar els fills i/o filles a alguna activitat extraescolar fora de l'escola. Aquesta voluntat és lleugerament superior als centres públics (69,1 %) que als centres concertats (66,6 %).

Necessitats d'informació

El 84,6 % de les famílies voldrien més informació sobre alguna de les activitats. Les més sol·licitades són les esportives, informàtica i idiomes i artístiques, coincidint també amb les activitats que tenen una participació més elevada. Després ve el reforç escolar, l'educació en el lleure, les activitats lúdiques i, en darrer lloc, les culturals.

En termes generals, s'observa una demanda d'informació superior als centres públics que als concertats. Tot i que les activitats més sol·licitades són les mateixes, comparativament, als centres públics hi ha una major demanda d'informació d'activitats esportives i d'informàtica i idiomes, mentre que als centres concertats s'observa una major demanda d'informació d'activitats artístiques, d'educació en el lleure i lúdiques.

Taula 20. Activitats extraescolars sobre les quals es voldria tenir més informació segons el tipus de centre

Activitats	Conjunt del territori	Tipus de centre	
		Públic	Concertat
Alguna	84,6	86,4	82,4
Esportiva	48,6	49,3	47,9
Artística	41,3	38,5	44,5
Informàtica, idiomes	45,5	45,9	45,0
Reforç escolar	21,5	20,8	22,4
Educació en el lleure	20,3	16,4	25,0
Cultural	17,7	17,8	17,6
Lúdica	18,5	15,6	21,9
Altres	4,9	5,8	3,8

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del *Debat familiar*.

Es constata una clara relació entre l'edat dels infants i els adolescents i la demanda d'informació d'activitats extraescolars. Així, la demanda augmenta a mesura que els infants creixen, especialment pel que fa a les activitats d'informàtica i idiomes i de reforç escolar.

La valoració de les activitats

La decisió d'apuntar els fills i/o les filles a activitats extraescolars respon a motius molt diversos, però la possibilitat de diversió és el més important (71,9 %). No obstant això, també es valora que facin esport, així com que aprenguin coneixements, es formin en valors i es relacionin amb altres infants. Aquestes dades posen de manifest l'interès de les famílies per la dimensió educativa de les activitats que els seus fills/filles realitzen fora de l'horari escolar.

El caràcter de cura és considerat pel 24 % de les famílies com el motiu principal. No obstant això, la conciliació és una raó més important per a les famílies dels centres públics (26 %) que per a les dels centres concertats (21,4 %).

Taula 21. Motius per dur els fills/es a fer activitats extraescolars segons el tipus de centre

Motius	Conjunt del territori	Tipus de centre	
		Públic	Concertat
Estiguin atesos	24,0	26,0	21,4
S'eduquin en valors	52,7	52,5	53,0
Aprenguin coneixements	54,1	55,6	52,1
Coneguin altres infants	38,5	36,1	41,6
Es diverteixin	71,9	69,3	75,2
Facin esport	57,7	58,7	56,4
Altres	2,3	1,3	3,4

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del *Debat familiar*.

S'estableix una relació entre l'edat dels infants i els adolescents i els motius per apuntar-los a activitats extraescolars. Com més petits són, més important és el motiu de conciliació horària. En canvi, com més grans són, més importància adquireixen els motius vinculats amb la seva educació i diversió.

Cost econòmic

Un altre aspecte valorat és el cost econòmic de les activitats educatives fora de l'horari escolar: el 75,4 % de les famílies opina que una activitat extraescolar de dues hores setmanals hauria de tenir algun cost econòmic per a les famílies, mentre que el 24,6 % opina que hauria de ser gratuïta. El preu que es considera més adequat se situa entre els 10 i els 30 euros al mes.

Taula 22. Opinió sobre el preu que s'hauria de pagar per una activitat extraescolar de dues hores setmanals

Preu	Conjunt del territori	Tipus de centre	
		Públic	Concertat
Activitats gratuïtes	24,6	25,7	23,2
Fins a 10 euros/mes	12,3	13,7	10,6
De 10 a 20 euros/mes	23,6	20,6	27,2
De 20 a 30 euros/mes	28,9	28,7	29,2
De 30 a 40 euros/mes	8,3	8,6	8,0
A partir de 40 euros/mes	2,3	2,8	1,8
Total	100,0	100,0	100,0

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del *Debat familiar*.

Les preferències d'horaris de les activitats

Els dies preferents per a les activitats extraescolars són de dilluns a dijous, sense gaire diferència entre ells i amb una clara disminució a partir del divendres. L'horari preferent per a les activitats de dilluns a divendres és entre les 16.30 i les 18.00 h, la qual cosa vol dir endarrerir l'hora de sortida de l'escola.

La demanda de més activitats de dilluns a dijous coincideix amb els dies en què es fan més activitat extraescolars. Això significa que l'oferta actual s'adequa a les preferències de les famílies, però se'n demana més volum. Tanmateix, si es comparen els horaris actuals amb les demandes de les famílies, s'observen algunes diferències. Als centres concertats es demanen més activitats en divendres de les que s'ofereixen actualment. Pel que fa als centres públics, també hi ha una demanda important d'activitats en divendres i en cap de setmana.

Edat

Es constata una demanda de més activitats de les que actualment s'ofereixen per als infants menors de 6 anys. En general, la demanda disminueix lleugerament a partir dels 11 anys. Els horaris més sol·licitats sí que varien en funció de l'edat: així, pel que fa als infants més petits, la franja més sol·licitada és de 16.30 a 18.00 h, mentre que pel que fa als més grans és de 18 a 20.00 h. Quant als caps de setmana, l'horari més sol·licitat és el matí, tant per als més petits com per als més grans.

Taula 23. Dies de la setmana en què es voldria tenir més oferta d'activitats extraescolars per als fills/es segons edat (resposta múltiple)

Horaris	Conjunt del territori	Edat (anys)		
		Menys de 6	De 6 a 11	Més d'11
Dilluns	63,7	69,7	66,7	51,6
Dimarts	60,7	66,2	64,4	48,9
Dimecres	66,1	72,5	66,0	61,3
Dijous	62,8	69,7	65,8	51,6
Divendres	47,2	50,7	47,3	44,6
Dissabte	34,4	31,0	35,6	34,4
Diumenge	13,5	9,9	15,5	11,8

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del *Debat familiar*.

Pel que fa a les activitats realitzades en família durant el cap de setmana, les franges horàries més sol·licitats són el dissabte i el diumenge pel matí. A mesura que els infants es fan grans, la demanda d'activitats familiars en cap de setmana disminueix.

Taula 24. Horaris en què es voldria disposar de més activitats familiars (resposta múltiple)

Horaris	Conjunt del territori	Edat (anys)		
		Menys de 6	De 6 a 11	Més d'11
Dissabte matí	46,6	40,8	49,9	43,7
Dissabte tarda	29,2	35,4	28,4	26,4
Diumenge matí	38,4	49,0	37,7	31,0
Diumenge tarda	15,2	18,4	15,3	12,1
Entre setmana, per la tarda	28,9	32,0	27,9	28,7

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del *Debat familiar*.

Compartir els espais

El *Debat familiar* també pregunta als enquestats quin és el seu grau d'acord amb el fet que les activitats extraescolars que ofereixen les escoles s'obrin als infants del barri.

Als barris del Congrés - Indians i Navas, el 65,6 % de les famílies tindria una resposta positiva davant l'obertura de les activitats de cada escola a tots els infants del barri. L'acceptació de l'obertura dels centres escolars als infants de tot el barri és similar als centres públics (on arriba al 68,1 %) i als concertats (62,6 %).

**Taula 25. Les activitats de l'escola haurien de ser obertes als infants del barri?
Per tipus de centre**

	Conjunt del territori	Tipus de centre	
		Públic	Concertat
Totalment d'acord	31,0	33,9	27,4
Bastant d'acord	34,6	34,2	35,2
Poc d'acord	22,3	22,3	22,2
Gens d'acord	12,1	9,6	15,3
Total	100,0	100,0	100,0

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del *Debat familiar*.

3.5. Idees clau de la diagnosi

Què en penseu de les activitats educatives que hi ha al vostre barri?

- Les famílies del Congrés - Indians i Navas fan una valoració positiva de les activitats educatives del seu barri. L'oferta d'activitats i horaris actual coincideix força amb les preferències de les famílies.
- La major part de les famílies considera que està ben informada de les activitats que es fan fora de l'horari escolar. Tot i així, el grau de satisfacció és superior pel que fa a les activitats que es fan a les mateixes escoles. A més, atès que el 84,6 % de les famílies han indicat que voldrien tenir més informació d'algun tipus d'activitat, caldria reforçar la informació que es dona de les activitats de tot el barri, tant de les que es fan a les escoles com de les que no.

Quines necessitats teniu per conciliar els horaris familiars?

- Les demandes que es poden extreure per a una millor conciliació horària a les famílies estan en sintonia amb el manteniment d'un model social en què la dona, la mare, es manté com la principal figura de cura, i per tant és el membre de la família que més adapta el seu horari a les necessitats familiars.
- Tot i que només el 24 % de les famílies afirma que un dels motius principals per apuntar els fills/filles a activitats és la necessitat de conciliar els horaris, les preferències en els horaris mostren indirectament les dificultats que tenen les famílies en aquest sentit. La preferència es concentra en els dies feiners, de 16.30 a 18.00 h; és a dir, demanen que s'allargui l'hora de sortida de l'escola dels fills/es per tal de facilitar la conciliació amb la jornada laboral dels progenitors i progenitores. Quan els fills són més grans, però, l'horari preferent és de les 18.00 a les 20.00 h.
- La necessitat de conciliació d'horaris familiars es constata també pel fet que quan el pare o la mare tenen reducció de jornada laboral, la participació en activitats extraescolars dels fills/es és inferior.

Us agradaria ampliar el ventall de possibilitats d'activitats extraescolars dels vostres fills i filles?

- El grau de satisfacció amb les activitats que ja s'ofereixen és elevat, perquè coincideixen amb les més sol·licitades. Tanmateix, un 81,5 % dels infants i adolescents farien alguna activitat que no fan. Aquest fet podria estar provocat per: una manca d'oferta de les activitats que es voldrien fer; una manca de temps disponible; o una difícil accessibilitat com a conseqüència dels preus.
- S'observa una demanda de més volum d'activitats extraescolars de dilluns a dijous, i de més oferta d'activitats familiars en cap de setmana. A més, cal diversificar l'oferta, sobretot als centres escolars, per adequar-la a la diversitat de la demanda en funció de l'edat. En termes generals, les activitats més sol·licitades són les artístiques, la informàtica i els idiomes, sobretot als centres escolars, ja que totes aquestes es duen a terme principalment fora de les escoles.
- La baixa participació dels més petits en activitats extraescolars, però la major necessitat de conciliació d'horaris i l'alta demanda d'informació, mostren segurament la falta d'oferta específica per als infants menors de 6 anys.
- Els alumnes de secundària realitzen la major part de les activitats extraescolars fora de l'escola, potser a causa de la manca d'oferta a les escoles de les activitats més sol·licitades en aquesta edat informàtica i idiomes, i potser per la necessitat d'especialització en els cursos.
- S'observa la necessitat de dinamitzar la lectura com a activitat, no només educativa, sinó també de lleure, atès que la major part dels infants i adolescents la continuen vinculant únicament amb les obligacions escolars.

Voleu fer junts activitats al pati de l'escola?

- La major part de les famílies considera positiva la proposta d'obrir els patis de les escoles a tots els infants i adolescents del barri. Tanmateix, cal dir que la proposta té més èxit als centres públics que als concertats.

4. FONTS D'INFORMACIÓ

4.1. Agents educatius i socials entrevistats

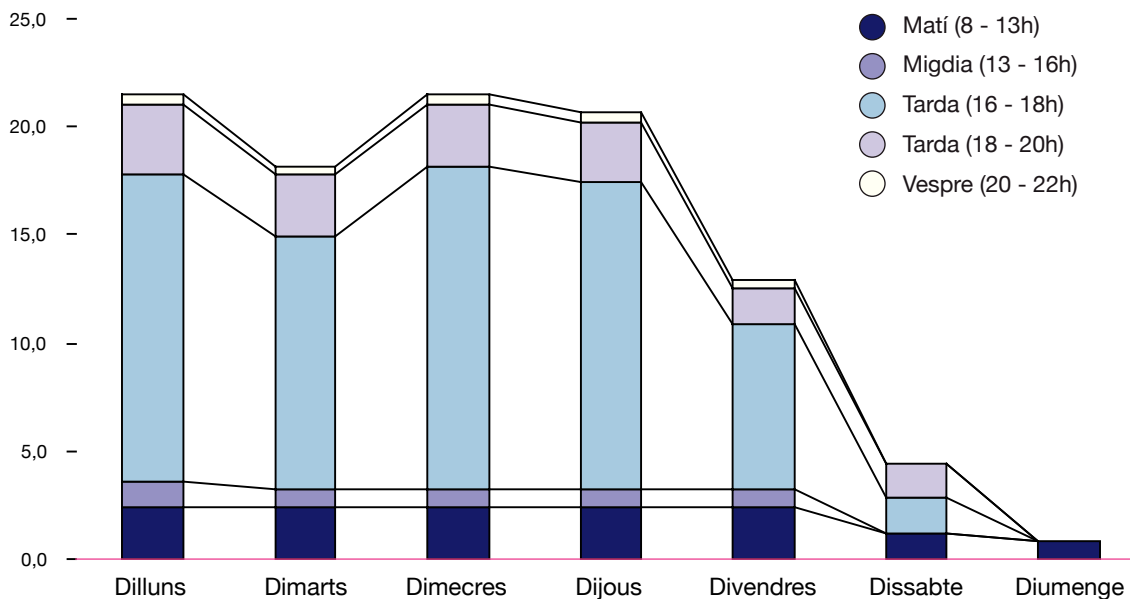
CEIP Doctor Ferran i Clua, AMPA del CEIP Doctor Ferran i Clua
CEIP Pompeu Fabra, AMPA del CEIP Pompeu Fabra
CEIP Emili Juncadella, AMPA del CEIP Emili Juncadella
CEIP Octavio Paz, AMPA del CEIP Octavio Paz
IES Joan Fuster, AMPA de l'IES Joan Fuster
IES L'Alzina, AMPA de l'IES L'Alzina
Escola Arrels, AMPA de l'Escola Arrels
Escola Ramon Llull, AMPA de l'Escola Ramon Llull
Escola Joan Roca, AMPA de l'Escola Joan Roca
Espai Jove Garcilaso
Biblioteca Garcilaso
Centre d'Esplai El Drop
Colònies i Esplai Don Bosco
Centre Obert Don Bosco
Agrupament Escolta Azimut
AEIG Sant Pius Xè
Associació Amics do Brasil
Club d'Escacs Congrès
Agrupació Congrès
La Jarra Azul
Associació Esportiva Futbol Sala Arrels
Associació Esportiva L'Alzina

4.2. Centres escolars participants en l'experiència del *Debat familiar*

CEIP Pompeu Fabra
CEIP Ferran i Clua
CEIP Octavio Paz
CEIP Emili Juncadella
IES Joan Fuster
IES L'Alzina
Escola Arrels
Escola Joan Roca
Escola Ramon Llull

4.3. Annex

Gràfica 26. Percentatge d'activitats existents segons horari i dia de la setmana

Font: elaboració pròpia a partir de la informació facilitada pels agents educatius i socials.

Taula 27. Percentatge de nenes i noies que realitzen activitats educatives fora de l'horari escolar per edat

Edat	Dones	Homes	Total
De 0 a 3 anys	44	41	85
De 3 a 6 anys	56	49	105
De 6 a 11 anys	109	100	209
D'11 a 13 anys	151	124	275
De 14 a 18 anys	81	65	146
Total	441	366	807

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del *Debat familiar*.

Taula 28. Percentatge de nenes i noies que realitzen activitats educatives fora de l'horari escolar segons tipus d'activitats

Tipus d'activitat	Nombre de places ocupades	% de places ocupades	% de dones	Distribució de dones
Esportiva	512	23,2	43,9	24,1
Artística	184	8,3	71,3	39,5
Acadèmica instructiva	15	0,7	0,0	0,0
Educació en el lleure	179	8,1	49,0	36,4
Social/comunitària	0	0,0	0,0	0,0
Total	890	100,0	54,2	100,0

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del *Debat familiar*.

Taula 29. Sexe dels infants i adolescents

Sexe	Conjunt del territori	El Congrés - Indians	Navas
Noi	46,7	45,7	48,9
Noia	53,3	54,3	51,1
Total	100,0	100,0	100,0

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del *Debat familiar*.

Taula 30. Edats dels infants i adolescents

Edats	Conjunt del territori	El Congrés - Indians	Navas
De 3 a 5	20,4	22,3	16,0
De 6 a 11	56,0	57,7	52,3
12 i més	23,5	20,0	31,8
Total	100,0	100,0	100,0

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del *Debat familiar*.

Taula 31. Nivell educatiu dels infants i adolescents

Cursos	Conjunt del territori	El Congrés - Indians	Navas
Infantil i primària	77,9	82,0	68,8
Secundària	22,0	18,0	31,3
Total	100,0	100,0	100,0

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del *Debat familiar*.

Taula 32. Quantitat de persones que viuen a la llar

Persones	Conjunt del territori	El Congrés - Indians	Navas
Dues	3,4	4,0	2,0
Tres	25,2	23,9	28,0
Quatre	56,7	58,8	52,4
Cinc	9,1	8,9	9,4
Sis	4,1	3,3	5,9
Més de sis	1,5	1,1	2,4
Total	100,0	100,0	100,0

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del *Debat familiar*.

Taula 33. Nombre de germans/es

Nombre de germans/es	Conjunt del territori	El Congrés - Indians	Navas
Cap	23,4	21,8	27,2
Un	65,7	66,5	64,0
Dos	8,0	8,9	5,9
Tres i més	2,9	2,8	2,9
Total	100,0	100,0	100,0

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del *Debat familiar*.

Taula 34. Acompanyament dels fills/es a casa segons tipus de centre i edat

Acompanyant	Conjunt del territori	Tipus de centre		Edat dels fills/es (anys)		
		Públic	Concertat	< 6	6 - 11	> 11
Pare	39,0	40,6	37,1	50,3	46,7	11,4
Mare	65,8	68,4	62,6	84,4	78,8	22,3
Cangur o persona remunerada	6,1	5,3	7,1	6,8	6,8	4,1
Algún familiar (avis, etc.)	34,6	32,0	37,7	42,2	43,5	8,3
Altres pares o mares de l'escola	4,6	5,8	3,1	2,7	6,4	1,6
Amics de la família	1,8	2,5	0,9	0,7	2,5	1,0

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del *Debat familiar*.

Taula 35. Reducció horària dels pares i mares

Reducció	Pares	Mares
Sí	3,2	19,1
No	96,8	80,9
Total	100,0	100,0

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del *Debat familiar*.

Taula 36. Activitats de lleure preferides

Activitats	Conjunt del territori	Sexe		Edat (anys)		
		Noi	Noia	< 6	6 - 11	> 11
Jugar a casa	63,3	67,4	59,2	89,1	64,9	36,0
Jugar al parc o al carrer	56,8	59,8	53,8	92,4	54,7	29,9
Estudiar o fer deures de l'escola	39,1	39,7	38,3	16,3	42,9	48,8
Fer esport	58,3	66,9	51,2	39,1	64,1	62,1
Treballs manuals/música	45,8	37,1	53,3	58,7	44,1	38,4
Anar al cinema/teatre	27,4	24,6	30,2	19,0	24,1	42,7
Llegir	39,3	35,7	42,9	20,7	49,2	32,2
Mirar la televisió	69,2	70,9	67,5	68,5	65,9	78,2
Jugar amb l'ordinador/videoconsola	58,9	68,1	51,7	27,2	61,4	82,0

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del *Debat familiar*.

Taula 37. Participació en activitats extraescolars segons el tipus de centre i per sexe

Participació	Conjunt del territori	Tipus de centre		Sexe	
		Públic	Concertat	Noi	Noia
Sí	71,7	70,3	73,3	71,4	72,7
No	28,3	29,7	26,7	28,6	27,3
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del *Debat familiar*.

Taula 38. Tipus d'activitat i espai de realització segons el tipus de centre

Activitat	A l'escola		Fora de l'escola	
	Públic	Concertat	Públic	Concertat
En fa alguna	32,9	39,3	60,1	51,2
Esportiva	21,2	32,6	38,5	27,6
Artística (música, arts plàstiques, teatre, dansa)	12,4	5,0	18,4	17,6
Informàtica, idiomes	2,6	7,1	9,8	12,4
Reforç escolar	2,0	4,0	3,6	4,5
Educació en el lleure	1,2	1,2	10,6	9,5
Cultural (castellers, banda de música, coral)	0,6	1,4	6,4	1,4

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del *Debat familiar*.

Taula 39. Tipus d'activitat i espai de realització segons l'edat

Activitats	A l'escola (anys)			Fora de l'escola (anys)		
	< 6	6 - 11	> 11	< 6	6 - 11	> 11
En fa alguna	20,3	43,7	30,7	33,2	60,8	65,1
Esportiva	11,8	32,7	24,7	25,7	36,5	34,0
Artística (música, arts plàstiques, teatre, dansa)	5,9	11,1	6,5	7,0	20,3	22,3
Informàtica, idiomes	4,8	5,3	2,8	3,7	9,2	21,9
Reforç escolar	-	4,1	2,8	0,5	3,9	7,4
Educació en el lleure	2,1	0,6	1,9	1,6	13,3	9,8
Cultural (castellers, banda de música, coral)	-	1,6	0,5	2,1	4,1	6,0

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del *Debat familiar*.

Taula 40. Nombre d'activitats

Nombre	Percentatge
Una	51,4
Dues	28,4
Tres	13,4
Quatre o més	6,8
Total	100,0
Mitjana	1,79

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del *Debat familiar*.

Taula 41. Nombre de dies dedicats a les activitats

Nombre de dies	Percentatge
Un	14,6
Dos	33,9
Tres	25,7
Quatre o més	25,8
Total	100,0
Mitjana	2,76

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del *Debat familiar*.

Taula 42. Dies de la setmana de les activitats segons el tipus de centre i les edats

Dia	Tipus de centre		Edats (anys)		
	Públic	Concertat	< 6	6 - 11	> 11
Dilluns	52,2	53,1	46,2	56,3	47,1
Dimarts	50,7	55,0	33,0	53,1	62,4
Dimecres	56,2	47,3	37,4	55,2	53,5
Dijous	46,2	57,2	35,2	50,9	60,6
Divendres	33,8	29,9	25,3	30,3	40,0
Dissabte i diumenge	34,0	37,3	17,6	35,2	45,9

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del *Debat familiar*.

Taula 43. S'està ben informat de les activitats extraescolars?

Activitats	Conjunt del territori	Tipus de centre	
		Públic	Concertat
A l'escola			
– Totalment d'acord	46,4	51,6	39,8
– Bastant d'acord	41,6	36,5	48,1
– Poc d'acord	10,5	10,8	10,1
– Gens d'acord	1,5	1,1	2,0
Fora de l'escola			
– Totalment d'acord	20,4	22,7	17,3
– Bastant d'acord	35,9	36,0	35,7
– Poc d'acord	33,0	31,1	35,4
– Gens d'acord	10,7	10,1	11,5

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del *Debat familiar*.

Taula 44. Activitats extraescolars que es voldrien fer segons el tipus de centre (resposta múltiple)

Activitats	Conjunt del territori	Tipus de centre	
		Públic	Concertat
Alguna	81,5	80,0	83,3
Esportiva	32,0	34,7	28,8
Artística	34,0	31,1	37,4
Informàtica, idiomes	30,2	28,5	32,1
Reforç escolar	4,9	4,8	5,0
Educació en el lleure	11,7	12,2	11,2
Cultural	8,4	9,2	7,4
Lúdica	25,2	24,4	26,2

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del *Debat familiar*.

Taula 45. Activitats extraescolars que es voldrien fer segons el sexe i l'edat (resposta múltiple)

Activitats	Sexe		Edat (anys)		
	Noi	Noia	< 6	6 - 11	> 11
Alguna	80,0	83,4	77,5	85,4	76,3
Esportiva	34,7	30,0	45,5	28,8	27,9
Artística (música, arts plàstiques, teatre, dansa)	19,7	46,6	44,4	33,7	26,0
Informàtica, idiomes	36,4	24,8	23,5	31,0	34,0
Reforç escolar	5,9	3,9	3,7	5,7	3,7
Educació en el lleure	10,8	12,5	13,9	13,3	6,0
Cultural (castellers, banda de música, coral)	7,7	8,8	7,0	9,2	7,4
Lúdica	28,6	22,4	27,8	31,2	8,8

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del *Debat familiar*.

Taula 46. Horaris en què es voldria tenir més oferta d'activitats extraescolars per als fills/es

Horaris	Conjunt del territori	Edat (anys)		
		< 6	6 - 11	> 11
Dilluns				
– De 16.30 a 18.00 h	43,1	54,2	46,4	26,3
– De 18.00 a 20.00 h	24,4	19,0	24,6	28,5
Dimarts				
– De 16.30 a 18.00 h	40,5	49,3	45,7	22,6
– De 18.00 a 20.00 h	23,7	19,7	22,5	30,1
Dimecres				
– De 16.30 a 18.00 h	44,7	55,6	45,4	34,4
– De 18.00 a 20.00h	25,1	20,4	24,1	31,2
Dijous				
– De 16.30 a 18.00 h	42,6	50,0	46,8	28,0
– De 18 a 20.00 h	23,9	23,2	23,0	26,9
Divendres				
– De 16.30 a 18.00 h	31,5	38,0	32,1	25,3
– De 18.00 a 20.00 h	19,5	16,9	18,7	23,7
Dissabte				
– Matí	26,5	23,2	28,1	25,3
– Tarda	11,5	12,0	10,8	12,9
Diumenge				
– Matí	11,2	7,7	13,1	9,7
– Tarda	3,6	2,8	4,0	3,2

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del *Debat familiar*.

